

31082 వ తిది న ము వ క టిం వ ర బ డు ను.

Vol. 10. } చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 24-వ తేది సోమవారము } No. 121
 సంపుటము ౧౦ } ఉ థి ర్ థా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, మార్గశిరమాస బహుళ ప్రథమ ౧. } సంచిక ౧౨౧

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు

ఉక్క-ని ఉబ్బి తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతి యింట నుండ దగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగాఁగల వకలు. పొడిచి అవలస గొర్రెముగలగును. కంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలగును. అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేశమునందంతటను వెలసినది.

కవహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0

దగ్గ శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేక విధముల శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగు. శీతకాలమున ప్రబలింప దగ్గ. శ్వాసకోశముల నూత్న శాశ్వతములందు ఏర్పడుదగ్గ. ఉబ్బునము, తుయదగ్గ దగ్గకు సేవించవలసిన మందు దగ్గ విధమును బట్టి యుండును.

కుప్పకు తైలము

ఉబ్బి 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె

వెలసీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రెకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలదు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టి వీ థి. మ ద రా ను.

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

110

మా జౌషధములవల్ల గుణము లేనిచో సొమ్ము వాపసివ్వబడును

మా జౌషధములు ఉపయోగించువారికి, యికను వైద్యులతో అవసర ముండదు. లోగులకు, విశాగులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

ఆశ్చర్యము ! వెల స్వల్పము !! ఫల మధికము !!!

అమృత జీవన్:—ఈ విశ్వవిద్యమ ప్రతి గృహమందును తప్పక ఉండ తగినది. సకల విధ విషజ్వరములు, కలరా, ప్లేగు, అన్ని విధములగు కు

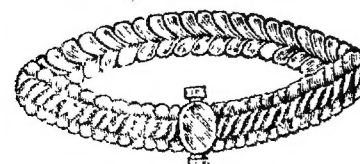
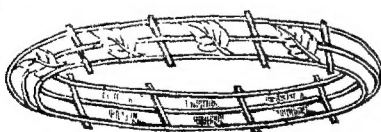
టి నొవ్వులు, కంటకూల, చెవిపోటు, చెవులలో చీముకారడము, విద్వలకు కడుపులోని వాత సంబంధమైన

బాధలు, శ్రీలకు ఋతుకాలమందు కలుగు బాధ, అతిర్ల వాయువు, దగ్గులు రక్తవరుసము పొర్చుకొప్పులు, గజ్జి, తామర, దు రద, పుండ్లు, జలుబు, కలనొప్పులు, తక్షణమే నివృత్తియగును. అనుపాస విశేషములవల్ల యింకా అనేక వ్యాధులు నివృత్తియగును ఒక చుక్కను తాంబూలముతో సేవించిన నోటిలోని దుర్బంధము పోవుటయే గాక మంచి మజాసన గలుగును. సంగీజులకు కఫ ము హరించి, స్వరమును వికసిత చేయును.

అమృత పాన సుగంధ చూర్ణము:—దీనిని టి కాపీ వలె వాడవలెను. ఇది మూత్ర వ్యాధులు, ఉష్ణ వాయువులు మొదలగు వాటిని తప్పక మెదుర్చుటయే గాక ర

క్రమము క్షుభ పరచి, అకలిని హెచ్చించును, ఇతర పానములవలె జీవకోగ్యమును చెడుపునది కాదు. 10 రులములు గల ఉబ్బి 1-కి ధర 0-10-0. పోస్టు ఖర్చు చేయ.

అన్ని వోట్లను ఏజెంట్లు కొనవలయును. ఏజెంట్లు నుండగోరు వారు మాకు (వాసిన వరకులు తెలిపవలెను. తంజిలిసం: వర్మా, పామిడి. ప్రొప్రైటరు, డాక్టరు యం. బి. ఆర్. వర్మా, పామిడి, (జిల్లా-అనంతపురం)

బీదలు, ధనవంతులు అను వ్యత్యాసమే మాకు లేదు, ప్రతియొక్కరికిని సహాయము చేయుటయే మాముఖ్యోద్దేశ్యము

రమణీ మణులు చేతులందు

ధరించు గాజులు, గొలుసులు

ఈ రు.ముల అందమైన గాజులు బంగారు లేక ఎలక యే కొలతలో కావలెనో అవి సిద్ధముగా నున్నది. 2 గు. మొదలు 6 గు. తూనిక వరకు చేయ వచ్చును. చేయవలసిన సహా మజారి జరి 1-కి రు. 10-0-0, విద్వలకు కట్టక మజారి

గట్టి గొలుసులు చెండు విధములు. ఒకే కంటితో అల్లించ వచ్చును. తుండ్లు తుండ్లుగా ఎరికి మోటింప వచ్చును. 50 సగము మొదలు 15 సగ రములలో రయారగు వాటికి జరి 1-కి రు. 10, 25 గు. మొదలు 80 గు. లలో రయారగు వాటికి మజారి రు. 15/- బోలు గొలుసులు కూడ

4 గు. మొదలు 8 గు. కొలత రయారగును. ఇందుకు గాక, లక్కతో సహా మజారి రు. 15-0-0 కొలత వారి చేతి యందుండు గాజుల అడ్డకొలతను కంప వలెను. 172 పుటలు గల మా శిశు విచిత్రపు కావ్యములకు ధర రు. 1.

ఉత్పాదక రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, ఘన వర్తకులు, 25, చైవాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

958

22-12-28 కనివారము నుండి 28-12-28 తేది శుక్రవారము వరకు

సాయంత్రము 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30

గంటలకు ప్రదర్శింపబడును.

కనివారము, ఆదివారములందు మాటిని కలలు 8-15 గంటలకు

శ్రోత మార్పులు చెండు అటలు ప్రదర్శింపబడును.

ప్రపంచ మంతటను అశ్రేయమును కలుగజేయుచున్న

క్రాంతిగా రయారైస్ ఎడ్విఫోలో, కాప్టెన్ కిడ్

ప్రవాస నటులకు 13, 14, 15 కలలు కడకటివారము 6 భాగములు యూనివర్సల్ ఇంటర్ నాషనల్ మ్యూజిక్ యితర విశోదములు చూపబడును.

శ్రీ వేణుగోపాల విలాసనభ.

రాజమండ్రి

కాంగ్రెసు సందర్భమున సామర్లకోట రైల్వేస్టేషనుకు యెదుటనున్న హాల్లో యాదిగు వనాటకములను ప్రదర్శింతురు.

చిత్రనళీయము, హరిశ్చంద్ర,

సారంగధర, బొబ్బిలి, అనసూయ,

చింతామణి

ఈసభవారు అనేక బంగారు పతకములను

పొంది ప్రఖ్యాతి గాంచుచున్నవారు

అక్కర:— (1) కళాధర్మశాటక కళాపరిపూర్ణికుడాం కేకులకు ముప్పిడి బంగారములు. (2) సాతులూరి సరసింహాచార్యులగారు (సంగీతవిద్వాంసులు.) (3) బి. శుభమూర్తిగారు (4) ఎన్. కొండలపుగారు (5) వి. కంకటేశ్వరులు.

ము:—మ. 8, 21 అ కి, శ్రీ. క. ప్రకృతికృయ: ప్లు, ఎన్. కె. రావు, సెక్రటరీ.

ది సాత్ ఇండియన్
అథ్లెటిక్ అసోసియేషన్
లి మి టెడ్

1923-24 వ సం వత్సరక పీఠిల్పాఠ్యము

అటలు - వేడుకలు

24-12-23 తేది సోమవారము నుండి 1-1-24

తేది వరకు జరుగును. మొదటి రోజున రోజులును యిందులో చేసెను.

జనలు పితృమముగా వచ్చుటకు గడచిన సం॥ములో జరిగిన వేడుకల కంటెను మిక్కిలి అత్యుత్తమైన దినచర్య ప్రతిరోజు యేర్పాటు చేయబడెనది.

ప్రత్యేకముగా రాత్రులందును సాంవేడుకతో సహా మరికొన్ని వేడుకలు ప్రత్యేకదినములందు జరుగుటలు ఏర్పాటు చేయబడినది.

యితర వివరములకు గోడలపైన అంటించియుండు పెద్ద నోటీసులను, చిన్న ప్రకటన పత్రికలకు చూడ కోరెదము.

ఆర్యమతరహస్యబోధిని

గ్రంథ మాల

1 సం భ్య

ఆర్యధర్మ ప్రత్యక్ష ఫలబోధిని

ఇది హిందూ మతమును నిరసించిన తెలుగువారికి వదురాత్రి పంపిణీ నుసంపాదక చేయుచున్న సమస్త ధర్మములు ఆర్యధర్మము నొసంగునది వైద్యకాశ్రమమున ఒట్టి ప్రచురణచే బడియున్నది ఇది గాంచినచో కాన్పిళ్లకును ధర్మానరణమునం దాన్పిళ్ల కిచ్చుకొనును. ప్రతిహిందూవుడును చూచి తీరదగినది. 194 పేజీలు. వెల రు 1-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

తై వాహస్య బోధిని ద్విమాసపత్రిక

ఇందు తై వాహస్య ధర్మమును దెలుపు నుత్సాహమును నిబంధన గ్రంథములు, శివాగమములు తెలుగు భాషలోను తోడ గూడ ప్రచురింప బడుచుండును. చందా సం॥ రు 2.

మొదలొండ నాగలింగశాస్త్రము

రామలింగేశ్వరశేఖర, తెలంగాణ

బాలగీతావళి

విద్యార్థి కాదులచే ఎఱిగిరి రచించి అన్ని తెలుగు జిల్లాలలోను ఎల్లముఠా నూర్లలోను నుడయింపబడుచున్న పద్య పాఠపుస్తకములు పిల్లల కల్పనానును కల్పనమును గల్పించుటకు బాహ్యులతో ప్రకటింపబడినది.

ఉపాధ్యాయులును, బుక్కు సెల్లర్లును, ఈ పుస్తకముల కొరకు బాకే వ్రాసిన వారికి వినియోగమును.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

11:6

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆహార్యగ్రంథములో జరిగిన గారడీ, సాగవ్యుని హాస్యలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాశ్రమము, అంధ్రప్రదేశ్, యాత్రములు, అమెరికావారి చీట్లతో కూడిన సాహిత్య గ్రంథములు గలవు. ఇంతే గాక మహాభక్తి మూలమును, మహాభక్తియును పుట్టించుట, జీవితంలో సమాధిముఖ్య, తీరములేని కలకాయలేని మూలములను భూమిపైను గడచుచున్న గాలిలో మనస్సుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథము - నిద్ర అత్యుత్తమముగా చేతకొనే చేయగలరని గాఢరంగులును, సుఖమును సేసె తెలు యా యిది. (21188-8)

మొదలొండ నాగలింగశాస్త్రము

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వస్తుబహిష్కరణము

కమిటీ సూచనలు

ధిల్లీ లో ఆరసన మహాసభ జరిగినపుడు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు భారతేశ్వర దేశములలో తయారు కనువులను, బహిష్కరించుటకు సాధనోపాయముల శారయటకును, స్వదేశీ కనువులను తయారు చేయుటకు ప్రోత్సహించుటకును ఆలోచించుటకును నియమింపబడిన కమిటీ చిత్తు నివేదికను యీ క్రింది విధముగా తయారు చేయబడినది:

ఈ నివేదికను కాకినాడలో జరుగనున్న దేశీయ మహాసభయందు సమర్పింపబడును:-

ధిల్లీ లో 1923 సెప్టెంబరు 15 నుండి 19 వరకు జరిగిన ఆరసన దేశీయ మహాసభ యందు గానించబడిన, సి (II) తీర్మానము ప్రకారము కమిటీ నియోగింపబడినది.

ఆ తీర్మాన వినివిధముగా గలదు

XII (A) ఈ దేశములో కలెక్టరేషన్, కలెక్టరేషన్ కు అధ్యక్షుడు యెక్కువగా తయారుచేయుటకు భారతదేశము ఆర్థికముగా సాధిస్తోందిగానూ కనబడుచున్నది, అందువలన భారతీయులందరూను ద్వీగుణీకృత ప్రయత్నములతో దేశమంతటను నూలుకూటుటకు అధ్యక్ష ఉపయోగమును సాధ్యమైనట్లేని యావిధముగా విదేశీ వస్తువులను సంతృప్తిగా బహిష్కరింపవలెనని యాసభ కోరుచున్నది.

(B) ఒక వస్తువులే కాదే, యితరవస్తువులందు నూడ సాధ్యమైనంతవరకు విదేశీవస్తువులను కొని ఉపయోగించవలెనని భారతదేశములోనే తయారైన వస్తువులకు ప్రోత్సాహము సంగతరేని యాసభ కోరుచున్నది.

(C) భారతదేశ మిప్పుడు స్వాతంత్ర్య సంరక్షణము జరుపుచుండుటచేతను ఇంగ్లాండు తహార్తమున యెన్నియో అటంకముల గలవాడేయు చుండుటచేతనును బ్రిటిషు కాపిలలోను అధినితే కాజ్యములలోను భారతీయులు బానిసలగు నవలనింపబడు చుండుటచేతనును భారతీయులు (గేటు బ్రతులలోను, ఆదేశపు కాలిలలోను అధినితే కాజ్యములలోను తయారుకనువులను నిషేధించలే ననియు, యీ విధముగా సంతృప్తిముగా, వినిటివారు (డి) క్లాజులో దెబ్బకొన్నపుడు బహిష్కరింప వలెననియు యాసభ కోరుచున్నది.

(D) ఈ తీర్మానములో (B) అందు (సి) క్లాజులను ఆచరణలో తెలుపుటకు, భారతవస్తు నిర్మాణమును ప్రోత్సహించి, బ్రిటిషువస్తు బహిష్కరణమును సాగించుటకు మార్గముల నిర్ణయించుటకు కాంగ్రెసువారు యీ క్రింది కమిటీని నియోగించి యీ విషయమును గూర్చి తగినవిధుల నియమించుట కధికార మియ్యదే మైనది:-

1. వండికి మోతీలాలు సెహ్రా 2. మాలానా మహాస్వామి 3. శ్రీయుత విశ్వభూయిశ్వర 4. శ్రీయుత శే. శే. మోహా 5. శ్రీయుత మధుసూదనరావు 6. శే. బీ. ఉపాధ్యక్ష సోధానీ (సీనియర్) 7. డాక్టరు కిమలూ 8. శ్రీయుత యస్. సి. కేల్కర్ 9. శ్రీయుత డి. గోపాలకృష్ణయ్య.

సంకయోత్పల కొక మాట

ఈ తీర్మానముబట్టి చూడ యీ కమిటీ (B) క్లాజు శాచరణలో బెట్టి భారతవస్తు నిర్మాణమును ప్రోత్సహించు నుపాయముల శారయటకును (B) టి షు కనువుల బహిష్కరించు ను పాయముల శారయటకును నియమింపబడినది. కాంగ్రెసు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో తయారైన వస్తువులను బహిష్కరించు నిర్ధారమును అంగీకరించెను. దానిశాచరణలో బెట్టు పెట్టో తేజము వస్తు నిర్మాణమును స్పష్టతేజము పెట్టో నిర్ణయించుటకు మహిమను గోరిరి. బహిష్కరించు నుపాయముల శారయటకు వారలకు మేముక విషయమును దెల్పెదము. గత మహాసభాగము ముగియించినపుడు జర్మనీవస్తువులను బహిష్కరింప సాధ్యమగునోకాదో విచారింప ఇంగ్లాండుగాని ఫ్రాంసు గాని కమిటీను వేసిగాని నియోగించలేదు. వారు జర్మనీతో యుద్ధము చేయుచుండిరి. జర్మనీవస్తు బహిష్కరణము వరకు ముఖ్యమగువిధియైయుండెను ఆదేశముగా (వ తి భారతీయుడును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో తయారైన వస్తువులను బహిష్కరించుట వరకు ముఖ్యధర్మముని తలంపబడుచున్నది మార్గాక

ము. బహిష్కరణము శాచరణలో బెట్టుకలయును. కావున దాని సాధ్యసాధ్యములగుంట్టి ఆలోచించుచు శాచరణము చేయుట-దేశము బహిష్కరణమును వెంటనే ఆచరణలో బెట్టి దానిని నిజమునంతయు చేయు జూడవలయును విదేశీ సామ్రాజ్యములకు చేయవలయును. ఈ బహిష్కరణమును ఒక్కసారే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందే వచ్చు వస్తువులన్నిటి విషయమున నియోగింపరాదు. ఆ బహిష్కరణము వెన్నెది వెన్నెదిగ జరుగవలయును. ప్రజల ఆరోగ్యమునకును, విద్యకును అవసరములై నట్టియు, కొన్ని ముఖ్యపరికరములకు ముఖ్యమైనట్టియు వస్తువుల విషయమున మార్గము నవలను మినహాయించు తేజములయును.

వస్తువులమీదనే మొగిటిదెబ్బ

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో తయారుకను వస్తువులను సంతృప్తిగా వెంటనే బహిష్కరింపవచ్చునని నూ ఆర్థిపాఠము. భారతదేశము వస్తువుల విషయములో వర్ధిల్లమొందుడకుండ తనకు కావలసినవి తాను తయారు చేసుకొనుట సాధ్యమని అధ్యక్ష ఉద్యమము తెల్పిచేసెను. యుద్ధసమయమున మనము విదేశీ ఉపకరణమును యెట్లు తగ్గించి మార్గములకు వేసుకొని యీదేశపు వస్తువులమీదనే యెట్లు ఆధారపడి యుండి మోతెలిసి న విషయము ఈ దేశములో తయారుకను అధ్యక్ష బట్టలు నూ, మిల్లు బట్టలు నూ ధరించుటకు చాలును ఇంగ్లాండు వెంటనే బహిష్కరింప గల్గినది, బహిష్కరిత వానినినియు 1. తోలు సామానులు 2. రసాయనద్రవ్యములు 3. సైకిళ్లు, బట్టలు, కాదులు, మోటారుకారులు, మోటారు సైకిళ్లు 4. గోడ, చేతి, డియోములు 5. మందులు, ఓనములు 6. తాళ్లు 7. చెక్కలు, బూమ్ములు 8. భూసంరక్షణములు 9. కంచకార 10. ఇనుము వస్తువులు 11. మాయముగ్గాను వస్తువులు 12. నలుపు 13. పాలిషులు 14. ఉప్పు 15. గుల్మ 16. స్ట్రాబ్బి 17. పంపేయు వస్తువులు 18. దంతము సామానులు 19. ఇంటిసామాను 20. గాయక యంత్రములు 21. ఆటకాపులు 22. బుట్టలు 23. కల్యాణ. కాకితాలు మున్నగు వస్తువులు 24. పుస్తకములు వస్తువులు 25. గుడ్డి 25. మైనపు వస్తువులు 27. జనకారవస్తువులు.

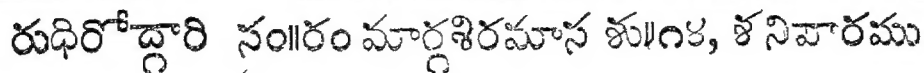
తోలు సామానులలో, వాళ్లు, పట్టాము, మున్నగునవి చేయుటకు ఆరసనమైన వస్తువులను మార్గము నిషేధించవచ్చును. బహిష్కరణము

సామాయి బాగాకు మున్నగు ముఖ్యవస్తువులు హిందూలైన వానిని దిగురుతి చేయకుండ వెంటనే ఆపివేయవలయును. బహిష్కరణము నిజమునంతయు గావలయునన్నయెడల ఇది హిందూ మూర్తినివచ్చు బోధకుటి దోకటి నిర్మించుట ఆవసరమని మార్గపాఠము ఆర్థిముగ మనకుండున్నందులకెల్లను యితర శారణములచేతను అంత పెద్దనిర్మాణమును ప్రారంభింపవలయును. విదేశీ కాంగ్రెసు సంస్థయై చిన్న గ్రామ కాంగ్రెసు సంస్థము నుండి ఆభిలభారత కాంగ్రెసు సంస్థము, కర్మింగు కమిటీవరకును, బహిష్కరణ సంస్థము వరకును నులుల యేర్పాటుచేసి సామంపకలయును. ఈ కమిటీ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో తయారైన వస్తువులను బహిష్కరించుటకు గూర్చి కాంగ్రెసు ఉత్తరవులను నిర్వహింపవలయును. బెట్టిని వస్తువుల విషయములో బహిష్కరణము వెంటనే ఆచరణలో నుండవలయును. ఈ సభకమిటీయో మాయొక సభ కమిటీయో కాశ్యతనిర్మాణము గ బాంబాయిలో నుండి పని చేయు నటుల ప్రయత్నముల చేయవలయును. ఈ కమిటీ కిందనుండు సిబ్బందిలో ప్రధమమున జీతమిచ్చి ఒక కార్యదర్శిని, ఒక సూక్ష్మ ప్రభుత్వనిర్మాణ యంత్రమును యిర్పాటు బోతుల నుంచవచ్చును. ఈ సిబ్బందిని రాష్ట్రము సంస్థ కార్యాలయమునందు గాని లేక అందులకు ప్రత్యేకముగా నొక కార్యాలయమునందు గాని యుంచవచ్చును. ఈ సిబ్బందికి సంవత్సరమునకు 12 వేల కన్న యెక్కువ ఖర్చు కావూడదు. ఈ కమిటీ వారు ప్రతి వారమును ఒక బుర్రెటిను ప్రచురింపవలయుండును. ఈ పుస్తక ప్రకటనలన్నియు మొదలు వెలకు 15 వరకు కేవలముగా నూడదు. అనగా మొత్తము యెక్కువకు 80 వేల ఖర్చు గావలయుండును. ఈ ఖర్చులో భారతదేశములో దొరుకువస్తువుల డైరెక్టరీ పుస్తకమును తయారుచేయుటకు ఖర్చును, ప్రేమరీ, సామాను కనుఖర్చునీ వు. అందులకు చాల మొత్తము పెట్టుబడి పెట్టవలెను. మొదలు యీ కావలసిన ఖర్చుకకు సామానులకు ప్రెపురైటర్లకు దూష్టికేటింగు యంత్రములకుగా 5 రోజుల కన్న యెక్కువ కావూడదు. డైరెక్టరీ అచ్చుకును అందుకు ప్రత్యేకముగా సిబ్బందికిని ఖర్చు 10 వేల అగును. మొత్తము మీద మొదటిసంవత్సరమునందు ఖర్చు 40 వేలకును చేపెరుచును.

బహిష్కరణ కార్యసాధన ప్రయత్నములు

ఈ కేంద్ర సంస్థ దేశములోని కాంగ్రెసువారు లన్నిటికిని బహిష్కరణమును ఆచరణలో తెట్టు పెట్టో, యీ

జయ సేన
ఇదియు నొక స్వతంత్రనవలయే

బహుశ్రీతి పోవరపు వెం. రుజాస్త్రి గారిచే వ్రాయబడిన పరస్పర
 స్నేహభావములను గుంపాదించున శ్రీయుతి శి. శంకర తాస్త్రిగారిచే
 పరిష్కరించుటచే గ్రంథమాలాస్థానములందు శ్రీయుతి ఆదేవుని
 లక్ష్మణాస్వామి వాడుకయును గూడచే కా జ. మ. పేరా ద్రవీర
 మున ప్రకటింపబడిన శ్రీకృష్ణసాదకును 'సాంఘిక' నమల మా కా
 ర్యాలయము నలంకరించినది. శృంగారసత్తో నందుకొంటిమి. దీని
 యెదురు ౧-౨-౦ తలయొక వారు పరస్పరశ్రీగ్రంథమాలా కార్య
 యము నకు రాజభిషేకాద్రవీరమునకు వ్రాయబడినది.

మా న సి క త త్త్వ ము

జ్యోతిషము:—ఈపత్రికయొక్క 1,2,3,4,5,6, సంవిక
లు మా కార్యాలయము ములంకకలెవిసి. బ్రహ్మశ్రీలంక పార్వతీశ్వ
ర రాష్ట్రీగారి సంపాదకత్వమున నుంటున్నట్లు కేవలము డి
క్రమించినవచ్చును. సరి చందా రూ-0-0. నిడివ్ పత్రిక 0-4-0
ఇందు జ్యోతిషవిషయములు సర్వదా చర్చింపబడును. ఇట్టిపత్రిక
అరుదుగా నున్నది. కలహుచారు పత్రికాసంపాదకల కేర
వారికలయను

11

శ్రీశాధుడు క్రీ.శ. 1885 ప్రాచీనమన దినమున 1415 సంవత్సర ప్రాచీనమున 90 సంవత్సరముల జీవించియుండునని శ్రీకాశ్రీగారు తేల్చిరి. ఆరిని జన్మకాలము 1885 10వై జూలైయునదిగాని తరువాతిగాని పోవలెదని వీరు కలకాతానములపే నరూపించిరి. కాని యాచిక్షయమై నెన వీరిలో సుపూర్ణముగ నేకీభవించాలను. శ్రీశాధుని జన్మకాలము క్రీ.శ. 1885 ప్రాచీన మయియుండునని శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారి జుల్మిప్రాముఖ. అది యందామెరుగా సవరయి యుండవలెనని నాతిలంక. శ్రీశాధుడు నైమధమున నిండు జన్మమునను, భీమభండమున ప్రాథమర్థవరముః పరిపాఠమునను ప్రాసరినని చెప్పికొనియున్నాడు. ధర్మవిడిమిదే ముప్పదియైదు వాఁడ నిండు జన్మనయినయొ నటునుండి నలుబదియైదు నలుకరి ప్రాథమర్థవరముః పరిపాఠమునయొ నలుమిదై మర్థవరమున శ్రీకాశ్రీగారు వయోవిభాగ మొనర్చి, యాయువారి నైమధము పెదకొనుటదేమని రాజ్యకాల మధ్యభాగ యఁగా క్రీ.శ. 1415 ప్రాచీనమన శ్రీశాధుఁ యుద్భవయొన రచించుచియుండునని నల్మిప్రాముఖ నేర్పిటికొని, దానినిట్టి శ్రీశాధుని జన్మకాలము క్రీ.శ. 1085 సంవత్సర మయియుండునని యేర్పర్చితిరి. మఱియుఁ బ్రాథమ్యరమముః పరిపాఠమునఁ దాను పరమాదర్శిగా నొకను నలుబదియైదుయొన శ్రీశాధుడు భీమభండము రచించెనని కలంచినను, ఆ గ్రంథుచిశాకాలము 1430 సంవత్సర మునకు దానినిబట్టివాడి శ్రీశాధుని జన్మకాలము మై జెప్పుకొనఁగలము 1885 సంవత్సర ము నునకుని యా యూహను నుడిపుచ్చుకొనిరి. మఱియుఁ దెలియఁగలము, చారునంద్రోదయ కాండ (అతింతర శ్రీశాధుని శిష్యుడై) శ్రీనాథుని మఱియొక శిష్యుడు నగు దిగ్గజ్జి దిగ్గజ, శ్రీశాధుని శిష్యుడై ననప్రతితిల పేల్లలమట్టి పంపించి, అయిది కాములగ బట్టి కూడి 1885 సంవత్సర ము శ్రీనాథుని జన్మకాలముగా నేర్పియునని నర్థయించిరి. శ్రీకాశ్రీగారు రెండుమూడు యొక్క పరిపాఠమునను ప్రకేంద్రమైది. కానికొన్ని కారణములచే నీ జన్మకాలమున మఱి యొకమయొ డ్డ లోకములమున మొనఁగ జన్మకాలమున మఱి నవిక కేమునాన్నివని నా యల్మిప్రాముఖ, "ఆ తమమి" యనఁతలు కప్పటికాలమునకే బాగుగా జరిగియని నా యూహము. శ్రీశాధునికాలమునకే నమనయొ డ్డ ప్రాముఖము జరిగియొనాదిగా నుండవలయుండునని లోచెరు. అట్లయినను లిక్షిటినినిరిలపై దృఢకాయలై చి.జీవులై యుండినను కలకాతాన శిష్యులొక. ఏని యిట్లున్నను జూర్జుత్తమయినను జీవయ యాలోచ్యసూక్ష్మముతోఁ దులదూఁగన శ్రీశాధుఁ డెలువదియొడ్డ ప్రాముఖముకూడి ప్రాథమర్థవరముః పరిపాఠము

వైకాపా ముఖం బట్టి మాడ కృంగార నైవధము (క్రీ. శ. 1400) టి బూర్గుమనగా వేమారెడ్డికి గొండవీటి పాపామూర్తి ము వాస్తవముగా కుముడి రితితమయి యుండు నను శ్రీ వీరేశ లింగము పంతులు మాన్యు గువారి యభిప్రాయమే సమంజసమయి యుండునని తోచుచున్నది. "నీ! వినిపించి శాంతవు వేమధూ పాపన కభిలపురాణ విద్యాగ్రములు, కల్పించినాడవు గాథవారం వైన వార్త నైవధకావ్య మాధ్రభావ, భాషించి నాడవు బహు డే బుఖులతో విద్యాగ్రీకుణ వేశయిదు..." అనుభీతులందెవరములో నైవధరచనా విషయము వదలవచ్చు మున రెండవనూడ మలా నూదాహృతిమయి వండున దీనిబట్టి కూడ నా గ్రంథములము వేమధూపాలుని కొండవీటి రాజ్య కాలమధ్యమున నెరిగియుండుట నూహించవచ్చునని శ్రీ శాస్త్రి గారు ప్రసిద్ధి. కాని యీ పద్యములో శ్రీ శాధుడు పాత్రా పర్యవసాన బాటించినట్లు సేదలపడును. పద్యమున బేర్కొనబడిన విషయములు మొత్తముమీద నెత్తుడు జరిగినను వేమారెడ్డి యాస్థానముతో జరిగినవశులకే బాధ్యత్య వివేచనము లేకయే పద్యపాదములు వ్రాయబడియుండును. అట్లే గావున్నచో శ్రీ శాధుడు వేమధూపాలునొద్ద (క్రీ. శ. 1404) ఆ గా (క్రీ. శ. 1415) శ్రీ శాస్త్రి గారు హాసించిన నైవధరచనా కాలమునకు బూర్వమునుండియే విద్యాధికారిగానుండుట వేమారెడ్డిపాద మే తత్పూర్వము చెప్పబడవలసియుండెనుగదా! కావున నీపద్యమును బట్టి నైవధరచనా కాలము నిర్ణయంపరాదని నా యభిప్రాయము. మూడు సింగన సోమసిద్ధాంతమునకు (క్రీ. శ. 1418) సంవత్సర మున వ్యాఖ్య రచించెననియు నైవధ కృత్రిగహణ కాలము కూడ దవ్యాఖ్యన కృత్రిగహణ కాలమునకు జేరునా నుండదను వనియు గాబట్టి నైవధకృత్రిగహణ కాలము 1418 కి గొంత ముందుగా నుండదనువనియు గూడ శ్రీ శాస్త్రి గారు వ్రాసి యున్నారు. సోమసిద్ధాంత వ్యాఖ్యాన రచన కాలమునుబట్టి నైవధకృత్రిగహణ కాలము తత్పూర్వము చేరువుగానుండదనుని యేల యూహించకలెనో తెలియకున్నది. నైవధమున సింగనా మారువనకు జ్యోతిశాస్త్రియైన సిద్ధాంత భాగమున నుండు నైదువ్యయ "పంచాంగ స్థిమంతరక్షణ కళా ప్రాధుండు" అను వ్యాఖ్యన నూచింపబడినదని తొందరపెందురు. కాని శ్రీ వేదము వేశత్రామకాశ్రీ గారిం దుకావ్యులమైన పంచాంగములు (సహాయము, సాధనోపాయములు వేశకాలవిధానము, విని పాతప్రతికారము, సిద్ధి) అని డి వంద్రాంగములనితమ వ్యాఖ్యా నములో వ్రాసియున్నారు ఏది యెట్లున్నను సింగనామాత్యుని యీ నైదువ్యయ నైవధము (క్రీ. శ. 1400) కు బూర్గుమే రచింపయినప్పటికి నాగ్రంథమునం దుగ్గడింపబడుట, కెట్టి యా టుండును లేదుగదా! సోమసిద్ధాంత వ్యాఖ్యానరచనము నైవధ మునకు బేర్కొనబడలేదు. అందుచేతనే శ్రీ శాస్త్రి గారు వీరి లేక నైవధరచనా కాలమును 1418 కి బూర్గుమనకు గొంపో యిరి. నైవధకృత్రిగహణ కాలమును వేటింపను బూర్వమునకే గా 1400 సంవత్సరము నుండునకు గొనిపోవుటకు 1418 సంవత్సర మున జరిగిన యీ వ్యాఖ్యానరచన మెట్టి బాధకమును గానేరక కదా! కావున నిది శాస్త్రి గారి నాదమున కంతమాత్రమును యోగకరము కాకపోదు. మఱియు మరవిలాసమున నైవధరచన మూడవృత్తమనటచే నా గ్రంథము తత్పూర్వమే విరచిత మనట సిద్ధాంతమేగదా! మరవిలాస రచనా కాలమును గూర్చి నే నీక వ్రాయు విషయములను బట్టి పూర్వ బయినంగలి వేటింక సిద్ధాంతము లొకలదు.

(సశేషము)

దేశంలో భాగస్వామియై పుట్టిన వారందరినీ, యాదేశ్ నుండి దేశానికి వస్తువులు యే విధములలో దొరుకునో దేశపు చుండవలయును. భారతదేశంలో పనివారమును పారికామికులను యొక్క దేశాధికారుల యేయేవస్తువులను విదేశములలో తయారు చేసినవారి దెబ్బను ఒక దైర్ఘ్యవంత యాదేశముతో తయారు చేయవలసియుండును. కొన్ని వస్తువులు విదేశములలో నెక్కడ దొరుకునో కనుగొనబడు వారు విదేశములలో నేమి వస్తువులు తయారు చేసినవో, అవి నయమునున్న, విదేశ వస్తువులు, అవసరమైనవి విదేశ ప్రభుత్వముతో సంబంధముగల జేసికొని దెబ్బతీయవలయును. గ్రామములలో నొకటి బహిష్కారమును యా బహిష్కారమును గూర్చి యిట్టి దేశాధికారుల చేతులలోనుండు. బలవంతమునందు. గ్రామములలో బహిష్కారము విజయవంతము చేయబడు దౌర్జన్యవంత పాపములనే అనుసరించవలెను. అవసరమైన యేదైన విషయము దెబ్బను కొనవలయునెడల వారు కేంద్రసంస్థకు వాసి కనుగొన వచ్చును. గ్రామములలో ఖద్దరు కొట్టుతో బాటు యిండియాలో తయారుచేసి తాపపరి వస్తువులనుగూడ ఒక కొట్లో ఉంచవచ్చును. ఈవిధముగా నే తాముకా జిల్లానిర్మాణము ఉండవలెను. ఈ నిర్మాణము లన్నియును తమతమ ప్రదేశములలోని వర్తక వాణిజ్యసంఘముల సహకారమును సంపాదించివ్యాపారాధికారిజిల్లాబోర్డులలోకల బోర్డుల మున్నగునవి బహిష్కార తీర్మానముల గావించి ఆచరణలో పెట్టుటలను చేయవలయును. మున్యవశిష్టాధికారి (బిటి) సామాజ్యములలోని వస్తువులపై యొక్క వస్తు విధించి అట్టి వస్తువులను సమయోగించవారికి యొక్క వస్తునిశితములను పన్నును విధించవచ్చును. పెండ్లిడ్ల సమయములలో పండిల్లు మందపములు కట్టెడును. వానికి బిటి వస్తువులను గాక భారతదేశపు వస్తువులను సమయోగించినవారిని ఉత్తీర్ణునియ్యరాదు.

పారిశ్రామికము

కాంగ్రెసు నిర్మాణములు అనేకములగు వర్తకసంఘముల కహారమునుబోధి, అంకితభువందరును భారతదేశపు వస్తువులనే యుపయోగించవలె ననియు, ఇక్కడ దొరుకని వస్తువులను (బిటి) సామాజ్యమునందు గాక యితరదేశములలో కొనవలె ననియు తీర్మానములు గావించవలెను. కాంగ్రెసు నిర్మాణము లన్నియును తమతమ ప్రదేశములలో ప్రదర్శనముల నేర్పాటు చేసి వస్తువులను కొనుటకును అమ్ముటకును యేర్పాటుచేసి కొట్టు పెట్టుకొన్నవారికి ఆర్డరు లిచ్చుటకు వీలగుటలను చేయవలెను. కేంద్ర సంస్థ అప్పుడప్పుడు ప్రకటనల గావించుచుండవచ్చును. కని ప్రతివారమును బహిష్కారము అనుపేరుతో కాంగ్రెసు పేర నొకవార ప్రకటనమును ప్రచురించుచు, దేశములోని కాంగ్రెసు సభ్యులను సంతకముల ద్వారా, యాదేశములో గాని విదేశములలో గాని యే వస్తువులైనను యొక్క దొరుకునో దేశపుచుండవలెను. ఇన్ని పెద్ద పట్టణములలో ముఖ్యముగ నీ కాంగ్రెసు నిర్మాణము వస్తువులను తయారుచేయు పారికామికులను వర్తకులను జైలుకొని వారు భారతదేశపు వరుకునో కొనుట్టును, యిచ్చుట లేనివానికి (బిటి) సామాజ్యములో గాక యితరదేశములకుండి తెప్పించుటలను చేయవలయును. (బిటి) సామాజ్యములలో ఫ్యాక్టరీలకట్టి యేమైన చెడిపోయినపుడు (బిటి) సామాజ్యములనే తెప్పించవలసిన ఉత్పత్తివారుల విషయములో నిది కచ్చముగా గానినందు. విదేశీయము ఒక్కతో కచ్చము పనిచేసి, అధికముగ విదేశీయమును బిటి సామాజ్యములను బహిష్కారము చేయుటలను ఉత్పత్తివారుల మనము మానుటలను చేయ సాధ్యము గావలెను. (బిటి) సామాజ్యములలో చేసిన వస్తువులను బహిష్కారమును గురించిన పరిపాలనను, విదేశ ప్రజల మనోనిశితముతో నీ పనిని ప్రారంభించి, విజయించుటకు యిచ్చి యుండెనని, బహిష్కారము విజయవంతము చేసి, దీనిని స్వరాజ్యసంరక్షణములో ముఖ్యసాధనముగా చేసి కాంగ్రెసు ఉద్దేశముల నెఱవేర్చుట కవ్వ సాధ్యము గావలెను.

కమిటీ సూచనలు

- మేము ముఖ్యముగా జేయు నూచన లే మనగా:—
- (అ) కేంద్రసంస్థకు సావధానము.
  - (ఆ) కాంగ్రెసు సంస్థ లన్నియును బహిష్కారము నుభవముల సావధాని, బహిష్కార తీర్మానము చేయుటలను ఉత్తీర్ణునిండు.
  - (ఇ) కాంగ్రెసు సంస్థల ఖద్దరుకొట్టులలో గడ్డలతో బాటు భారతదేశములలో తయారుచేసిన వస్తువులనుగూడ సంచనములు.
  - (ఈ) ఖద్దరు ఉత్పత్తిని సాధ్యమైనంతవర కభివృద్ధిచేసి, స్పెషలైజ్ చేశ సంస్థలను నూతనములు కల్పింపి చేయుదు.
  - (ఐ) భారతదేశములో దొరుకు సరుకులను, ఉత్పత్తివారులను దెబ్బను దైర్ఘ్యవంత ప్రచురించు.
  - (ఊ) ఈ దేశములో దొరుకని వస్తువుల విషయములలో కచ్చములు తప్ప మిగిలిన యొక్క దొరుకునో విదేశీయ ఉత్పత్తివారులను దెబ్బతీయరాదు.
  - (బు) నిషేధించు దెబ్బనుబడిన వస్తువుల బహిష్కారమును నెండునే ప్రారంభించు.

(బు) ప్రచారమునందును కాంతము, జయపురు, ఇంటింటికి కెళ్లుట, క్రకటనల చేయుట, వారప్రతికల ప్రచురించుట మున్నగు పనులను చేయవలయును.

మేము నిషేధించు దెబ్బను వస్తువులు (బిటి) సామాజ్యమునుండియు విదేశములనుండియు దిగుమతి యగువాని ఖరీదు మొత్తముల కేంద్రము యొక్క యాక్రంద దెబ్బనుబడినది.

(సె) ఉయర్ సోభానీ,
 ,, జే. కే. మెహతా,
 ,, వి. జే. వల్మీ,
 ,, డి. గోపాలకృష్ణయ్య,
 ,, సుబాష్ చంద్రబోసు.

బహిష్కారణ వస్తువుల పట్టి

(బిటి) సామాజ్యమునుండియు విదేశములనుండియు ఈ వస్తువుల దిగుమతికొన్నతము

వస్తువు పేరు.	1919-20.	1920-21.	1921-22.
రూ లు.	రూ లు.	రూ లు.	రూ లు.
తోలువస్తువులు:—(బిటి) సామాజ్యము	2588240	6648080	2499764
విదేశములు	1286460	1566760	47862
రసాయనద్రవ్యము:—(బిటి) సామాజ్యము	12447740	20465850	14861259
విదేశములు	8657810	6148650	4726374
నైకట్లు:—(బిటి) సామాజ్యము	2175850	8491010	185578
విదేశములు	489370	651890	82620
బుండ్లు:—(బిటి) సామాజ్యము	1906540	5138650	6244985
విదేశములు	955960	8092590	869906
మోటారుకారులు, సైకిళ్లు:—(బిటి) సామాజ్యము	7689740	48034160	16557924
విదేశములు	31694890	76895790	10614781
ఓవరులు, మందులు:—(బిటి) సామాజ్యము	10009170	12462100	8587958
విదేశములు	8240470	8666170	6949037
క్రార్లు:—(బిటి) సామాజ్యము	1856800	1834620	956112
విదేశములు	241400	808170	126157
కెప్సులు, బూట్లు:—(బిటి) సామాజ్యము	1566280	5791800	1040497
విదేశములు	2221810	4791440	501058
ఇనుపసామాను:—(బిటి) సామాజ్యము	1092790	2845420	899418
విదేశములు	2297820	8174980	782877
గ్లాసు, గాజుసామాను:—(బిటి) సామాజ్యము	8548790	6907670	4621818
విదేశములు	16482150	2685410	17628114
నగలు:—(బిటి) సామాజ్యము	946980	2266750	1149456
విదేశములు	278780	391800	176000
సాలిము:—(బిటి) సామాజ్యము	1850720	8908000	1857447
విదేశములు	284770	848880	155943
ఉప్పు:—(బిటి) సామాజ్యము	15480830	14787210	16559044
విదేశములు	5471520	8026240	4815013
నల్లు:—(బిటి) సామాజ్యము	11222740	13219040	8108567
విదేశములు	1000890	875590	204059
స్టాప్ (గంజీ):—(బిటి) సామాజ్యము	1917740	894840	865276
విదేశములు	911920	488970	858885
సిండి:—(బిటి) సామాజ్యము	182920	3800	65020
విదేశములు	104880	249190	52173
రంగుచేయు పదార్థములు:—(బిటి) సామాజ్యము	7698270	11806140	9463084
విదేశములు	11291160	25580080	2258647
స్పిరిట్లు, సారాయాలు:—(బిటి) సామాజ్యము	21742850	8691740	24998274
విదేశములు	11998810	1500480	12663273
సాగాకు:—(బిటి) సామాజ్యము	14197880	16473770	13862622
విదేశములు	5968680	18111460	8108141
గడియారములు:—(బిటి) సామాజ్యము	816690	459130	605649
విదేశములు	114580	483260	2898814
భోజనద్రవ్యములు:—(బిటి) సామాజ్యము	21008200	25219410	19161728
విదేశములు	8087860	10876630	7874582
పంచదార:—(బిటి) సామాజ్యము	31582190	28034920	60970149
విదేశములు	195344480	156994820	244058109
చిత్రవస్తువులు:—(బిటి) సామాజ్యము	306370	643840	836747
విదేశములు	112400	28060	405087
బల్లులు, కార్పిలు, మందులగన:—(బిటి) సామాజ్యము	655290	2424060	168922
విదేశములు	670500	8025640	885079
గాయకయంత్రములు:—(బిటి) సామాజ్యము	442590	2259680	1027794
విదేశములు	652220	1465200	755573
ఆటవస్తువులు:—(బిటి) సామాజ్యము	998850	2112400	1261470
విదేశములు	4245400	8797850	2104165
బట్టలు మున్నగునవి:—(బిటి) సామాజ్యము	28850	61860	2896
విదేశములు	1069	17580	7017
నేవనరీ:—(బిటి) సామాజ్యము	4791950	12885100	678908
విదేశములు	8082560	5829450	285352
పేపువస్తువులు మొల:—(బిటి) సామాజ్యము	4588870	1302430	8177123
విదేశములు	509680	17164720	8101801
గుండీలు:—(బిటి) సామాజ్యము	174720	545000	16830
విదేశములు	1680030	2896530	255024
మైనపువస్తువులు:—(బిటి) సామాజ్యము	285620	465380	12600
విదేశములు	155690	262800	8940
ఇనుపవస్తువులు:—(బిటి) సామాజ్యము	2857140	2477220	1968804
విదేశములు	386760	151670	20887

కాకినాడలో గాంధీమహాత్ముని శిక్షాదినోత్సవము

18 వ తేదీని గాంధీజీగారి మహాసభ జరిగినది

దీనివలన 18 వ తేదీ గాంధీదినమందు స్వచ్ఛంద ప్రాంతీయ కార్యకర్తల పుష్కలమున న 3 వ కేంద్రము గాని సాయంత్రము 6 గంటలకు గాంధీజీగారి ముందు గొప్ప సభ జరిగి గావించిరి. పురము లోకము విచ్చేసిరి భజనములు జరిగిరి కలహలముల వాదన ప్రాంతీయ పరివర్తన కార్యకర్తలు కాకినాడ నుండి వచ్చిరి. వైదా సేవకులు చుట్టగా రుపపాదించు తేళభక్త కొందఱు వెంకట ప్రభుగారిని అభ్యర్థించిరి. తేళభక్తుల జైలును జూరము ధ్యానములు చేసెదగాను.

దేశభక్త నెంకటప్రభువంతులుగారి ఉపన్యాసము

మహాత్మాగాంధీగారు జైలువలెన సంవత్సరమున వారి శిక్షాస్వల్పమున కేదగునను మన మిచ్చు సమాజకేంద్రము. వారు చెరసాలకు వెళ్లి నప్పటినుండి ప్రతియినా 18 వ తేదీన జైలుల సమాజకేంద్రము మన జాతీయ లక్ష్యము సవరణ చేసికొనుటకును, మన విధిని మరల మరల స్ఫురణకు తెచ్చుకొనుటకును ఉద్దేశపడినది. మహాత్ముని అంధించి దాదాపు రెండుసంవత్సరములు కావచ్చినను ఇంతవరకును వారిని బయటికి తీసుక రానందుకు నిరంతరమునున్నది. స్వరాజ్యవాదీ వారు కాసుసభలయందు తిర్యాగములు తీసికొనిన గాంధీగారిని విడిపించుటగా ఆశించుచున్నాడు. ఇదిరకు భారతకాసుసభలో గాంధీగారిని విడిపించుటకు తెచ్చి తిర్యాగమును దానిమీద జరిగిన చివ్చయంతయు నిమగ్నమై తెలిసియే యుండును. కాన మన ప్రయత్నములు సఫలము గావలెనను మహాత్ముడు దేనిని బోధించెనో వానిని మనము సగ్రమముగా నెరవేర్చులెను. వానిలో శిష్యునిగాని సంపూర్ణముగా జేయకపోవుటలకునే మన కీర్తి సంభవించినది. మహాత్ముడి పట్టికిని జైలునుండుట తక్షణమైనది. నిరంతరంబువరకు రాజ్యభక్తియే కాంగ్రెసు మహాసభను మన జేతమునకు తీసికొనినట్లుట అనేకప్రయత్నములు చేసితిమి. కాని నేటికి మహాత్ముని యనుగ్రహమున మన జేతము వచ్చింది. కాని మహాత్ములవారి సందర్శన భాగ్య మిప్పటిలో గలుగునట్లు లేదు. మనము నిశ్చయమైన ప్రయత్నములు గావించి స్వరాజ్యము సంపాదించి యింకాదే జైలు లోనుంచెవులను మన భక్తులలోనికి తెచ్చుకొనినట్లు మనము సఫలమనోరథులము గావలెను. మహాత్ముడును సంతసించును. వారు లేకుండ ఈ కాంగ్రెసును జరుపుట సోచనముగానున్నది ఇప్పటికైనను ప్రజలు తిర్యాగములై ప్రయత్నము గావించినవో మనము కృతజ్ఞులమయ్యెదము. ఈ మహాసభ ప్రారంభమునుండి యొకరిని స్వరాజ్యప్రాప్తికై ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

పదవ "ఆంధ్రరత్నము" యనుభవము చేసెక ఆంధ్రరత్న శ్రీయుత దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు యిట్లుభవనముచేసె:

"అభ్యర్థులకు నయస్కారము; సభాగరులకు వందనములు!

ప్రస్తుత కేంద్రమును గురించి నన్ను పన్నవినీతివలనననన పంకులవారు కోరిరి. ఏ ఉపన్యాసము ప్రారంభించినను లోకాభిరామాలును మంతయు రాకమానందు స్వరాజ్యప్రాప్తి యగుటకు మనకు ప్రస్తుతము, ఆప్రస్తుతమున లేదు. ఆప్రస్తుత విషయమే లేదు. నేటిదినమున అసగా మహాత్ములవారు జైలుకు వెళ్లి దినమున సాధారణముగా దానము భక్తియు జరుగు దినముననుకూలము, మానసికములందు దానభక్తియులు చేయుట హిందూ సామ్రదాయమునకు విశిష్టముగనుచేతను కాఫీజను నేనడుగవలసికొనలేదు. మహాత్ములవారు జైలుకు వెళ్లి రెండుసంవత్సరములు కావచ్చినది. ఎప్పుడు బయటపడునది చెప్పలేదు. తొమ్మిదివారములు కొందరినిగావులూ దిద్దునది చెప్పిరి. కాని 18 వ తేదీన 18 వ తేదీనకు వెళ్లవలెనుమననో మన కందరికి తెలిసియున్నది. మహాత్ములవారు లేక కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుట చాల శక్తియుగా నున్నది. కాని విచారణములేదు. ఒక్కొక్క రంగముందు ఒక్కొక్కయోధుడు యుద్ధము చేయించుచును. ఇదివర కనేకరంగములలో మహాత్ములవారు అతి ధైర్యులై యుద్ధమును నడిపించినారు. ఇప్పుడు వారికిప్పులందరు ఈ యుద్ధమును జరిపెదరు. మహాత్ములవారు లేని లోపము ఎర మూతము జరుగదు.

ప్రస్తుతస్థితియు ననుసరించి మహాత్ములవారు మన సమక్షమున నుండుటకై చెరసాలయందుండుటయే సరముగానున్నది. సాధారణము. అయిన సమక్షమున మన ప్రయోజకర్యములయి జైలునుండుట కుంధిదాదు. మన జేతము చాల దగ్గిని తీసికొనియున్నది. అంతవలనములును వారి వైషమ్యములును

వెక్కులు ప్రబలియున్నవి. స్వరాజ్యలక్ష్య కార్యక్రమములును, మనదగు భారతీయునింబ అనేక దుర్నిమిత్రములు అభ్యన్నములయ్యెను. మన బాధ్యతలన్ని సరిచేసికొనినదప వారు తిరిగి జైలునుండిచ్చి మన స్వరాజ్యరథమును నడిపించవలసిన ఆవశ్యకత రావచ్చును. మహాత్ములవారు లోకాభివృద్ధియు ఈ భూమండలమునకు వరి, ప్రభువు. మన మందరము పిల్లలము. ఆయనను కేంద్రముగా మనము భావించవలసియున్నది. భర్తృకాల సజ్జయవారు చరిత్రగా భావించుచుండురు. ఆ మహాత్ములవారు ప్రస్తుతము కార్యాచరణమును దున్ను కారణముచేత ఈ భూమండల మంతయు శ్రీరామచంద్రుని ఎడబాసిన సీతామహాదేవి ఎట్టి స్థితియందుండునో అట్టి వియోగాగ్రస్త నీ అనుభవించుచున్నది. మామంతకును సీతామహాదేవిని మాది,

శ్రీ "తాంస్త్యతా మునసంధిగాం బుద్ధిం నివర్తయి" విమతామివచ శ్రద్ధాం ఆకాంక్షాపాతా మివ : సోపకర్తాం యథాస్థితిం బుద్ధిం సకలపా మివ : అభూతే నావనాజేన కీర్తిం నివర్తయి" ||

అని బల్లించి కాదు. సంజేహము ప్రవేశించిన స్మృతివలెను, కళాహీనులకు కాంతివలెను, నిష్కలమైన శ్రద్ధవలెను, ఆటంకములతో కూడిన ఆశవలెను, ఉపసర్గతో కూడిన సిద్ధి (విజయము) వలెను, అభూతమైన ఆపవాదముచేతను, తగ్గుచున్న కీర్తివలెనున్నదను. ప్రస్తుతము అస జేత మిట్టిస్థితిలోనున్నది. ఇట్టి వియోగాగ్రస్తమును సీతాదేవి శ్రీరామచంద్రుని శేతుకుతువేన ఉపాయము లేమియు వెతక నింతర రామకామ స్మరణచే కాలము గడిచి తనశిలమును కాపాడుకొనినది. తద్వారా సఫలకాంక్షనది.

మనము చేయవలసిన పనికాదే ఎట్టిదే. మహాత్ములవారు చేసిన ఉపదేశములను శ్రద్ధా భక్తులతో యథావిధిగా నెఱవేర్చువలెను. మన శిలమునకు భంగకరమును కృతవారములలోనికి దిగరాదు. ఈ జేతము లాబుట్టి, జేతసంపద సమభవించి, ఈ మట్టిలో మట్టియమును వానికి నిశ్చయముగా జేతసంపద బుద్ధి గలుగును. లక్ష్యమర్థియున్న "ఆకాశా ల్పతిరిం తోయిం యథా గచ్ఛతిసాగర" మృదురీతిని అన్నిప్రయత్నములు స్వరాజ్యప్రాప్తికి వినియోగమాను. కాని మన అంతరంగములయందు సమానముండవలెను. మహాత్ములవారు జైలుకు వెళ్లి నప్పుడు వికమత్వము దానవలెనని బోధించిరి. దానిని లక్ష్యముగా నుండుకొనవలసినదని నెలపెచ్చిరి. నాయకుల మనుగొనుటకు దాని విషయమై ఏమాత్రము శ్రద్ధ తీసికొనుటలేదు. శిల ఉపన్యాసములకు విశ్రాంతి కలుగబోదు. కరికిన మకరికిని విశ్రాంతి మేధముగా కలిగినది. ఒకటి రెండవదాని కాలబట్టుకొని విడిపించ లేదు. ఈ "పాద ద్వంద్వము నేల మోపి కరి పాదా కాంతిని రవ్యక్రమై" ఇట్టి స్థితి యందుండును. ఎట్టి కేలకు ఈశ్వరులై మనము లక్ష్యముచేసి తక్షణవృత్తో ధ్యానించి నది. ఇత్ర ప్రయోగ మగు సరికి రెండు తిర్యగ్రామములు గంభీరరూపములుగా మారివి. ఆపోరాకులందు ప్రేక్షకులైన జేతాభ్యుదయము ఏమియు చేయజాలక పోయిరి. వారియందు విశ్రాంతి లేకపోయెను. అటులనే నేడు మనలో మనము పోరాడుచుండ ఇంత జేతము లందరు ఆతురతతో జూచుచున్నాము. వారేమియు చేయజాలరు. మనగతి మనయందే యున్నది. విశ్రాంతియత యనగా ఏమి! సమస్త మనస్సుల జీవములలో, ఆంతరంగములలో ప్రవేశించి ఏమనమునో ఎటువంటివ్యక్తము నందు ఏవచ్చి సుంపించుచున్నదో దానిని తెలిసికొను సమర్థక ఉండవలెను. మహాత్ములవారికి ఇంత ప్రజను, అనేక జాతులు, అనేక కులములు, అనేక సంఘములు, గల ఈ ప్రజసంతతు ఏమాఖ్యముగా చేయకలిగిన సమర్థక ఉన్నది. అదియే విశ్రాంతి తక్షణ సందర్శనము. శ్రీకృష్ణుడు కడుకాదటేల గోపికలకు ఆనందానందము గలుగజేసిన దీనికేమయితే జేతనే. అట్టి మహాపురుషుడై అన్ని భేదములను రూపములను ఏకముచేసిన మహానియు డీ గాంధీమహాత్ముడు.

పదకొండుదినములలో లోకము చేతము చేయవలెనని మహాత్ముడు ప్రాణముతో నోటిను ఇచ్చిరి. ఏమి కైశ్రము మాని ఇచ్చినామో తన తపోబలము, విశ్రాంతియత మామూనియే ఇచ్చిరి వారి అంతరంగములలో అన్ని బలములుజేరినప్పుడు ఈ రాజ్యములలో అన్నిమనుష్యులైనది. కాని కొన్ని సందర్భముల నైన వారు సమంహరించుకొనుటలే నచ్చెను. అది పిరికిసమని చెప్పకూడదు. మహావీరుడైన అర్జునుడు రణరంగములో ప్రవేశించి భయకంపితుడై శ్రీకృష్ణులతో "నీపంతుమగాత్రాణి ముఖం పరీతుమశక్తి" అయెను. అంత మౌనముచే నది పిరికిసమని చెప్పుచునా? వైశ్రాంతి నోటిను ఇచ్చి సమయముందు మహాత్ముడు తన కంతము సర్వోత్తమలసిన స్థితియందుండును. ఆ సమయముందు మనలోనుండు జాతివైషమ్యములను దుర్నిమిత్రములువారికి గోచరమైనవి. వారికి రెండు మార్గములు కనుపించివి. ఒకటి వివేకమార్గము మరియొకటి శుద్ధవైదికము. ఇంత రాజ్యమును ఇంకటి స్థితికి తీసికొనినది ఈ సందర్భములలో కాననోల్లంఘనము పెట్టిన రాజ్యవంతయు కూలును. దీనికి జవాబువారి నెను నెను నెను" అని తోచినది. రెండవది ఈ

దుర్నిమిత్రములు కనుపించుట, కేలము నా యొక్క ఆశ్చర్యమను ర్మూని నిశ్చయమును పరిక్షించుటకే కాని, నాఅసామిను (పోత్తి పొంది తిరిగి సంస్కరిండును) ప్రవేశ పెట్టుటకు. గావని మన మర దృష్టకాత్తు ఆమహామహుని కాసుముమున నోచలేదు. "నిమిత్తమాత్రం ఖలుసత్యసావిత్రి" అని "స్వరాజ్యము సంపత్తరము లో రానివో ఈజేతముతో ప్రయోజన మేమి చేసి దేహమును వదలెద" నను వాక్కులు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనిన వాగుండెడిది. అప్పుడు ప్రతిపాటియు తిట్లడిచి భగ్గవద్రమమునకు సంబంధమై యుండెడిది. లక్ష్యముని ఏడి నుండెడిది కాదు కాని లక్ష్యమిత్తములు కానుపించుటచే ఉపమాన మూలముగా తక్షణమే నాను. మహావీరులు తాత్కాలికమోక్షమును వాటింకెను. నమ సంతతి ప్రవర్తించుటయే మనము చేయదగిన పని. వారి పూజన ప్రవృత్తులు సమూహపుటయే మన ఆచరణీయము.

మన మొకటటుట ఆచరింపకలిగినాము. మాడందే!

లక్ష్య రూపాయలు ఆంధ్రదేశముందు సంపాదించి మహావైభవముతో కాంగ్రెసుసభ జేయ సమకట్టినారు. 25 వేలు పెట్టి పెండ్లాలు వేసినారు! వచ్చిన అతిథులకు అన్నము పెట్ట గలిగినారా? అన్నము! "కోటివిద్యలు కూటికొరకే." ఈ రాజ్యములో అన్నము పెట్టువారు కరువైరా! అకాలీలు దూరదేశమునుండివచ్చి ఇచ్చట ఉచితాన్నప్రదానము జేయబోవుచున్నారు! సిగ్గులేదా! ఆంధ్రులకు మగసిరిలేదా? వరాశర మాధవీయమందు అన్నదానమునకు తుల్య మెద్దియు లేదని చెప్పినాడే! మహాపురుషులు లేరా? ఈ రాజ్యము గొడ్డుపోయినదా?

"ఆకాంతాను కనుంధరాను యదవై రాసేతుస్తాయా" [విలం !

విరాణే తీతిభ్యదనే కరణే నివాలి కావాయణే నిర్విష్ణు ప్రసరే లావణి బలాం నిష్కంబంబై వైదిం పంధాం కిల తీతత్రప్ర పాధ్యే కోహి లోక్లో త్తరణి అని చెప్పినారు. ఈ రాజ్యములో కదానీయు ఉండిరి గదా! సత్పురుషులు లేరా! చూడుడు.

"సంతః క్యాపి నసంతి సంతి యదివా దుఃఖేన జీవంతిరే! విద్యాంపోషి నసంతి సంతి యదివా, మాత్సర్యయుక్తాశ్చతే, రాజానోపి నసంతి, సంతి యదివా, లోభాద్ధనగ్రాహిణో, వారానోపి నసంతి, సంతి యదివా, నేనానుకూల్యాకర్షా కలియగమందు కజ్జములేన. ఉండిన దుఃఖపూరితులై జీవించుచున్నార. విద్యానులు లేరు. ఉండిన మాత్సర్యయుతులై యున్నారు. ప్రభువులు లేరు. ఉండిన భవముచే నేనింక బడిదరు.

లాకలోరు నుండి అకాలీలు వచ్చి ఉచితాన్న ప్రదానము చేయ, గుజరాతీలకు ఉచిత భోజనమియ్య బడుచుండ, వచ్చిన ప్రతినిధులకైన ఇంత తిండివేయ లేరా? గొడ్డు పోయినదా ఆంధ్రదేశము! అన్న విక్రయము మన సామ్రదాయానుకూల్యము గాదు. ప్రభుత్వమువారిని ఇబ్బందులు కలిగించినను, జేత మంత దరిద్రస్థితియందుండి యెన్ని కాటకములచే పీడించబడినను స్వరాజ్య కాంక్షచే లోకోత్తర పురుషులు, మహానుభావు లుండి ఇంత భవమును వసూలువరచి ఈ మహాకార్యమును జేయబూని నారు. మరియొక్క లక్ష్య వసూలు చేయలేమా? ఈకార్యమును నెఱవేర్చజాలమా? ఇప్పుడు అన్నదానముచేయని పక్షమున ఆంధ్రులు వంశనాశన మగుదురు. ఇదంతయు నారాయణస్వరూపమే. "సహస్ర శీరుషా పురుషః" భర్త నిర్ణయము జేయ సమకట్టిన మహాజనులు శ్రీరామచంద్రాచార్యులు ముందు అన్నదానము జేయలేదా? కాకినాడ పట్టణముందీ మహాసభ జరుగనున్నది. అన్నదానమునకు ప్రసిద్ధి జొందినది కాకినాడ మహాపట్టణము. వ్యవధి లేదని సంకోచించవలదు. లక్షలకొలది గలవారలు అన్నదకముల నీయ సమర్థులుగారా? కాన ఈ విషయమై పిన్నిలు పెద్దలు అందరు శ్రద్ధాభక్తులతో విచారించి కడితేర్చి ఆంధ్రులయశస్సు ఆపంద్రస్థాయిగ్రానిలుపుదురని నమ్ముచున్నాను".

అని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నుడిచిరి. తదుపరి అమృతబాహు పుత్రకణ అధికతి యగు పియ్యూవకాంతి భూషణగారు ఉత్తరస్థినించుచు, రాను విశేషము

బెంగాలు ప్రభుత్వము

సంయుక్త బాధ్యత

ప్రభుత్వసభ్యులు మంత్రులు సంయుక్త బాధ్యత కలిగి యుండవలయు నాయు ప్రభుత్వరాజకీయ విధానము ననుసరించి ఈ క్రింది బాధ్యత స్థాపించబడవలయునని బెంగాలు గవర్నరుగారు కోరుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. బర్మాను మహారాజుగారు జనవరి 16 వ తేదీ తో రమ ఏ క్షిప్ర టి ఫ్ట్ కాన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వమున కక్షమకొనవలె, ఈ సూత్రము ననుసరించి ఎన్నికలు ముగిసి కొత్త మంత్రులు నియమించుటకు బర్మాను రాజుగారికి బదులు వేరొకరిని నియమించుటకు విలులేకుండెను. ఇందుకొరకు బర్మాను రాజుగారి అధికారం లపరిమితిని కొంత కాలము హెచ్చించవలయునని గవర్నరుగారు ఇండియాకుంట్రి గారిని కోరుచుండిరి. ఇందులకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. కొత్త మంత్రులను నియమించుటకు కొత్త ఏ క్షిప్ర టి ఫ్ట్ కాన్ఫరెన్సు నియమించుటకు గవర్నరుగారు అనుమించిరి.

2. ఆర్. దాసుగారు ప్రభుత్వ శాఖాపాలన బాధ్యతను అంగీకరించునందున గవర్నరుగారు ఇండియాకుంట్రి నేను నీ క్షు క్షేత్ర బాధ్యత దనుచి. ఇక్కడ గారిని నియమించిరి. ఇతర క్షేత్రలకు చేరవారితో కలసి ప్రభుత్వ శాఖా పరిపాలనము జరుపెదరామని గవర్నరుగారు చక్రవర్తిగారిని కోరిరి. చక్రవర్తిగారు తన పక్షమునకు చేరవారితో కలసి ఆలోచించి మంత్రులందరు తమ పక్షమునకు చేరిన వారైనచో ఆ బాధ్యత అంగీకరింప వారు కమ్మించిరి ఇండియాకుంట్రి పక్షమువారి సంలభ్య స్వల్పముగ నుండుటచేతను, స్వరాజ్య పక్షమువారు ఆపోజిషను స్వరూపం దుండెనని ఊహించవలసి యుండుట చేతను, ఇతర క్షేత్రలకు చేరవారకు కూడ మంత్రులగ్రహణం దుండుట యొక్క మని గవర్నరుగారు తలచిరి. కావున చక్రవర్తిగారి నులూను గవర్నరుగారు అంగీకరించుటకు విలులేక పోయెను. అందుచే ఇతర క్షేత్ర లకు చేరిన వారికి మంత్రీ పదవుల నియ్యవలసివచ్చెను. గురేంద్ర నాథ మల్లిఖగారు స్థానిక స్వపరిపాలనకాఖ పల్లిఖ పాల్కు కాఖలకు మంత్రిగను, ముఖ్యమంత్రి. క. ఫణులు నాథగారు రాజ్యాధికార విద్య, కృషి సాయము, పరిశ్రమలు మున్నగు కాఖలను పరిపాలించుచుండెను. మూడవ మంత్రి నియమించబడిన పిమ్మట అధికార విభజనము జరుగును. కొత్త మంత్రులు జనవరి 2 వ తేదీన అధికారము ప్రభుకొనెదరు (అఫీషియల్ గెజిట్) (పెన్)

పోలీసు ఉద్యోగుల పెన్షనులు

ఇండియా కెజిటు ప్రకటనము

ఫిల్మ్, డిసెంబరు 21:— నివిలు కెజిటు నిబంధనలందు 38 వ ఆర్డర్ యనునదిలో చట్టములు గాఢములు కలిగి అసాధారణము పెన్షనులు పుచ్చుకొనకుటకు సంబంధించినవి, అసాధారణము గు నట్టి ఆర్డరుల నణచుటకు ను, క్యా య వి రు ధ్ధ మ గు గుం పు ల ను చె డ ర గ్నాటకును భయంకరలకు దొంగలను అరెస్టు చేయుటకును పోవుట్టి పోలీసు అఫీసరుల సర్వీసు ఫిల్మ్ 38 వ ఆర్డర్ ద్వారా లేదా యని భయంకరలకు లేదా అనియమిత యాతూరి ఇండియా కెజిటును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తీర్మానమున ప్రకటించుట అట్టివలె చేయునపు డ సాధారణముగాని చావుగాని తక్షణించియెడల, అట్టి అఫీసరులకు గాని, వారి కుటుంబమునకు గాని, నివిలు కెజిటు నిబంధన 38 వ ఆర్డర్ యనునాని 3 వ సెక్షను ప్రకారము సౌకర్యములు చేయవలసిన స్పష్టముగ ప్రకటించబడెను.

జర్మనీ యు ణ ము లు

యాద్రువకు పూర్వము జరిగిన వర్తక సంబంధములకున జర్మనీ కేకలుల కద్దముండి రావలసిన అవ్వలను సూచి తగిన నికర్మముల జూత్రులు ఇండియాలోని బ్రిటిషు కేకలులు గాని, భారత స్వకీర్తి సంస్థానములుగాని, ఫిల్మ్ లోని కేకలులు విమోచకుడు 1924 ఫిబ్రవరి 29 లోపుగా వెలుపుకొనవలెనని ప్రకటించబడినది (అ. వె)

సరిహద్దు పోరాటములు

వెనువరు, డిసెంబరు 28:— ఆఫ్ఘన్ ప్రాంతము కెలాటా రాజ్యముండి మూడైక్రి పోయినటుల ఆచటికారులవారిలన డెలియదాన్ని. ఆచట ఆజాబుగాంగును కళివరుకునును సూచి ఆలోచించుటకు హామీయాలా కళ జరుపుచున్నాడు. ఈ గాంగు నుండి ప్రక్కను లోయలలో ప్రభాగములందు బాగి యున్నట్లును యింకను యెదుర్కొన బడెనట్లును తెలియచున్నది. (అ. వె).

శాసనసభల నివాదము

బొంబాయి శాస్త్రీయ కాంగ్రెసు తీర్మానము

బొంబాయి, డిసెం 28:— ఈ క్రింది తీర్మానమును బొంబాయి శాస్త్రీయ కాంగ్రెసు కంఘమువారు తీర్మానముగ గావించిరి:—

“జాతీయ తన క్రిందను నిర్మాణ కార్యక్రమములై కేంద్రీకరింపజేసి కాంగ్రెసు సంస్థలను బలపరచుట అవసరము గావు నను, కాసనసభల నివాదమును కాకినాడ కాంగ్రెసునందు గాని, ఏకవ ఏ కాంగ్రెసు కమిటీయందు గాని జరుపుటకున అట్లు కేంద్రీకరింపజేయుట దుస్సాధ్యమగును గావునను, ఈ బొంబాయి కాంగ్రెసు కమిటీవారు కాకినాడ జాతీయ మహాసభయందు, ఏ కాంగ్రెసు కమిటీగాని కాసనసభల నివాదము నిర్మాణ జరుపరాదని నిర్దేశించుచు తీర్మానము చేయవలెనని కోరుచు తీర్మానించడమైనది.” (అ. వె)

భారత నావికాసంఘము

వార్షిక సమావేశము

కలకత్తా, డిసెం 28:— భారత నావికా సంఘ వార్షిక సమావేశము జరుపబడి, అందు నావికులకు సంబంధించినవిషయములందు శాసనముల చేయవలెనని యీ సంఘముతో చాలోచించి చేతుల సని (ప్రభుత్వమువారిని గోరుచును, యీ సంఘము తిరిగిని బెంగాలు శాసనసభకు ప్రభుత్వమువారు నియమించవలెననియు, తీర్మానములు గావించబడెను. నావికులకు ఓడ యజమానులకును ఏ కేట్లుకును అన్వేష్యము కరువునటుల నావికుల కేమము నిభిర్భుద్ధి చేయవలెననిగూడ తీర్మానింపబడెను. అభ్యుత్తర వహించిన మేసరు ముఖపార్టీ గారు యం. యర్. సి. ప్రపంచ వాణిజ్యమున నావికుల ప్రాముఖ్యమును దెల్పి, యాద్రువ సంధు ప్రాణముల గోల్పోయిన భారత నావికుల కుటుంబములకు ఆదార మేమియును జూపలేదని మిగుల వగచిరి. (అ. వె)

జాతీయ మితవాది మహాసభ

26 వ తేదీ పారంభము

పూనా, డిసెం 22:— పూనాలో జాతీయ మితవాది మహాసభ జరుపుటకు ప్రయత్నములు జాతాపు పూర్తియైనవి. అభ్యుత్తరముగ యెన్నుకొనం జీ న దా క్షు త స క్తే జల నా దూ రు స ప్రా గా తు 25 వ తే దీ మం గ క వార మునాయన, సంయుక్త రాష్ట్రముల నుండి కచ్చు చింతా జుటి, మౌనమునాథ ముఖాగారమును ముం యితర ప్రతిభులతోను వచ్చెదరు. మహాసభ 26 వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు గోల్డే హాలు బయలుపడు యందులై చేయబడిన మందిరమున సమావేశింపవలయును సమావేశ మగును.

గర్ గురేంద్రనాథ టెర్టిగారు గూడ రావచ్చును. ఏ. ఏ సేనుగారు లక్నో ప్రతినిధులతో 26 తేదీన వచ్చునరమకొనుచున్నారు. టె. లి. వి. యన్. శ్రీనివాసకృష్ణగారు జులూను మొయిలో 26 వ తేదీ ఉత్తరమున వచ్చెదరు.

ఇతర సభలు

బొంబాయి రాష్ట్ర అస్పృశ్యతానివారణ కమిటీకును సభ యామందిరమున 29 వ తేదీన సమావేశ మగును. ఈ సభ అహ్మదాబాదును కే. జ. రాగ్గిగారు అభ్యుత్తరముగ వెన్నుకొనవలసి. (అ. వె)

బెంగళూరు వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెంగళూరు డిసెంబరు 28:— బెంగళూరునుండి కాకినాడ కాంగ్రెసుకు పోవుచున్న కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు బెంగళూరు నందలి భావికర్తలకు గౌరవించుగారు విజ్ఞాపిరి. వారింటిని లక్షలు విందుకు వచ్చియుండి. భావికర్తలను అరసరమని గౌరవించుగారు చెప్పిరి.

కాంగ్రెసు నాయకులను భార్యల వాస్తవ్యులను అనుచుకావు తోడ్కొని (ప్రభుత్వము బెంగళూరుకు వచ్చియున్నాడు. ఇచ్చట కాంగ్రెసు ప్రచారము చేయవచ్చునని వారు చూచిరి.

ప్రజలు ముప్పు మరువలేదు

సింధరాబాదు స్టేషనులో పోకతాళిగారు

అన్యతమగు స్వాగతిము

సింధరాబాదు, డిసెంబరు 28:— నిన్న సాయంత్రము సింధరాబాదు స్టేషనులో అత్యధికముగ నుండెను.

ఆలీసాదరులను కాకినాడకు గొంపోవు, బొంబాయి మొయిలు ఈ స్టేషనునందు జేరినపుడు రైల్వే స్టాంపులము సొందూ మహమ్మదీయ జనంపులతో క్రిక్కిరిసి పోయెను. రైలుబండి స్టేషనులోనికి రాగానే ఆలీసాదరులకు జయజయ ధ్యానములతో మిన్న ముట్టి పోయెను ఆలీసాదరులు బండినుండి చేతుల వాడిండ్లు చూచి నందుకొనిరి. ఆస్సానీయే మొదలు ప్రతిభి ఆలీసాదరులతోడను, సరోజినీదేవి తోడను (సరోజినీదేవి లీగము మొనండి ఆలీసాదరులను వెల్మె లోనే ప్రయాణ మొనర్చుచుండెను) మాటలాడెను భారతనాటిక యొడలబడిన గురి ఏ మిక్షాఖి పోయి మేముని మహమ్మదాళి గారిని ప్రార్థించగా తానయిడంబడిక నింకను చాడలేదనియు అనిన యిటును దాను ప్రస్తుత నియములకు వలెననియును తెలిపెను.

మాలవా మోతాళి గారు “ఇచ్చు దొంగల పాడిన యుత్సాహ తూరిత మగు స్వాగతములను ప్రజలు ముప్పులను మరువలేదని ప్రకటించుచున్నది.” అనెను. రైలుకదలగ నే భయంకరమును నుత్సాహ భ్యానముల కలిగి మిన్నముట్టెను. సరోజినీదేవి ఇంకెవరును తన కలిగియు మేజరు నాయకు గారి గృహమును దున్నది, ఈ రాత్రి కాకినాడకు జరును.

సంయుక్త పరగణాల మంత్రుల నియోజనము

కాకి, 22 డిసెంబరు:— చక్రవర్తి నవాబు, రాజా (పేమా నందగార్లను సంయుక్త పరగణాల ప్రభుత్వమునందు మంత్రులుగా తిరిగి నియమించబడిరి. రెండవవారు ముందు వారు నంతు మౌనియాచే రాధకమయన్నాడు.

జాతీయ సామాన్య సభ రెయిల్వే కంపెనీ హోంబోర్డు రెయిల్వే కంపెనీ హోంబోర్డు గారు 18 వ తేదీన చనిపోయినందులకు వారి గౌరవాన్ని 20 వ తేదీన తిరుచిరాపల్లిలోని రెయిల్వే ఆఫీసుల మూసితములైన.

ప్రకటన

ఈ క్రింది సంతకము చేసిన నేను నా సమిష్టి కుటుంబము తాలూకు ఆస్తిని 1923 సం॥ డిసెంబరు 23 తేదీన వంచుకొని ఆరోజుననే నా వాటాకు వచ్చిన ఆస్తిని (మద్రాసు లోకలు ఆస్తులు) 1914 సం॥ 1 వ ఆర్డరు ప్రకారం పరిష్కారము చేసికొని నా వాటాకు వచ్చిన ఆస్తి నంతయు బ్రస్టీలవరము చేయడమయినది. వారే దీనిని వ్యవహరించెదరు.

కొండరు మర్జునులు, నేను చిన్నవాడనగుట చేతను లోకానుభవము లేనివాడనగుట చేతను, అనకాళముగొని జలవంతముగా నా చేత, నాకు పూర్తి పరిహారము యివ్వకనే ప్రామిసరీనోట్లు వ్రాయించుకొనిరి. కాన ఆనోట్లు ప్రకారము నాకు యిచ్చిన కొంత పరిహారము నేను యివ్వలేనదికాదు. నన్ను భాధించదు.

ఈ ప్రామిసరీనోట్లును తమ పేర ట్రాంస్ఫరు చేయించుకొనువారు వారి భర్తల పూచీమీదనే చేసికొని, నవ్వుమునకు బాధ్యులు కావలయును. అట్లు నోట్లును ట్రాంస్ఫరు చేయుటవలన నన్నుగాని, నా బ్రస్టీలనుగాని భాధించనేరదు.

యం. యన్. సంబంధ మొదలియారు.

M. N. Sambandha Mudaliar (హైకోర్టువకీలు యం. సుబ్రహ్మణ్య మొదల్యాగే సాదరుడను, పూర్వము పోలీసు అసిస్టెంటు కమిషనరుగానుండి పీచును పుచ్చుకొని చనిపోయిన (M. Vinoyaka Mudaliar) యం. వినాయకరు మొదల్యారుగారి కుటుంబములోని వాడను.)

మనము సకాలమునకు నరిగా వెదలకుండిన ఆశలి మంద
గించి పొత్తికడుపు ఉబ్బి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును.
దీనిము రాలి ఒక మాత్రము తినిన మలబద్ధిరోగము మాని, ఆకలికలిగి
శరీరమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో నేపాళము చేర్చబడి
యూండలేదు. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విశేషములు కలుగు
అస్థిసంబంధము ఉబ్బి, ముదలాను - బొంబాయి.

1923 సం. డిసెంబరునెల 24 వ తేది
సోమవారము

కాకినాడ: బర్దోలీ కార్యక్రమము

బర్దోలీ కార్యక్రమము, సోమవారం దీక్షతో జరిగినది. దేశీయ నాయకులు వరుసగా హాజరై చుచున్నారు. ఇటులా లాభకరముగా గారు, అటు చిత్తరింజనదాసు, రాజగోపాల చార్యులు గారు, యాదవయ్య మొదలగువారు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ జరుగుచున్నందున, దేశమంతయు బర్దోలీ కార్యక్రమ ప్రశంసతో మారుమోగుచు, శుభచిహ్నముని భావించెదరు. దేశ దృష్టవశమున, గాంధీమహాత్ముని విధించిన బర్దోలీ కార్యక్రమము కొనసాగుట కప్పటికప్పుడు విష్ణుమలు గలుగుచున్నది. మనస్సులు, ధనము, సేవకుల బ్రాగుజేయుట కప్పుడప్పుడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అనంతర కర్తవ్యమున కడ్డుగులు చున్నది. వివాదములు పెచ్చుపెరుగుటచే, నిర్మాణ కార్యక్రమము వెనుకకు బోవుచున్నది. వెనుకజేసిన తప్పింపుననే కాకినాడయు మరిల జేయనా? నిరర్థక తీర్మానముల గావించి తప్పిజేందనా? నియమిత కాలములో భారతజాతి ఎంతవని నిర్వహించగలుగునో, అంతవనినే విధింపుడు. అందుకు తగిన సాధనాంతరములను నిరూపింపుడు. కాంగ్రెసుసభ మిగిలిన మరునాడునుండియు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము యంతయు వలె సాగిపోవునట్లు సర్వాంశముల జేయుడు. ఇక్కార్యమును నిర్వహింపనిది, కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ ప్రయోజన హితముగన. అందుకొరకు వెచ్చించిన ధనము వ్యర్థముగ పరిణమించును.

బర్దోలీ కార్యక్రమమునందలి మూలస్థూత్ర మేమి? గ్రామోద్ధరణము గావించవలయు ననియే, అది బోధించుచున్నది. గ్రామోద్ధరణము మూలము సనే స్వరాజ్యము క్రమముగను. అందవలసిన స్వరాజ్యనిధిని ప్రజలకు చేకూరును. స్వరాజ్యనిధిని ప్రజలకు లేకము గలిగినను, దానిని వదిలుకొని ప్రజల సమక్షంబున, శరీరముల నయినను కొల్పోవునరుగని, చేజిక్కిన స్వరాజ్యమును వారు విడిచివేయుదురు. ప్రజల కిట్టి స్వరాజ్యనిధిని ఏర్పరచుట గావించవలయును. నాయకులలో కొందరి కిట్టి యనిధిని ఏర్పరచుట లాభములేదు. అట్టి నాయకులను ప్రజల మధ్యనుండి దొరికింపగనే, వారు వివక్షపూర్వకముగ నున్నవారు. ఆకాశాగ్రము వరిపూర్వకముల గొప్పవేయును. సులభముగా పారిలెత్తిపోవునట్లు జొచ్చుటకు, వారు మరల సమర్థులైయు. మూడువందలవరకు యనిధిని మీ సత్యము నెల్ల కెరుకపరచి యుండును. దేశములో గలిగిన సరాళము, విమలతకును, చాచులమునకును, వేరుకాణములేదు. ప్రజల కిదివరకే స్వరాజ్యనిధిని ఏర్పరచుట గలిగినను, అట్టి ఏమవునట్టి నెడుడయించెడిదిగాదు. నాయకుల పై నాధారమున, వారిదివరకే స్వరాజ్యనిధిని ఏర్పరచుట యుండెడివారు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభయందు, స్వరాజ్యనిధిని ఏర్పరచుట

యందుండి అట్టి నాయకులు, భారతవ్యవస్థను నోచుకొనలేదు. కాని గతించినదానికి వగచి ప్రయోజనము లేదు. ధీరులు, అపజయములగాంచి వెలుగొందరు. అపజయములనలనగాని, విజయమార్గము వదిలించుటగానే. హిందూదేశము గావించిన యనిధిని ఏర్పరచుట మూలములయినవి. అట్టి యనిధిని ఏర్పరచుట, వానినిగూర్చి మనముజేసి, భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించుటయే, దేశభక్తుల కర్తవ్యము. అపజయములగాంచి భీతిపడుట, ధీమతముగా జాలదు. ఇంతవరకును కాలమును వ్యర్థపరచినందులకు, ద్విగళితకర్తవ్యంతో నికముందు పాలుబడుటయే తగిన ప్రతిక్రియగాగలదు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ, కార్యసాధనములను నిరూపించి, భారతవర్షము నెక్కమారు ప్రవృత్తింపజేయుచో, అంధదేశభక్తి కార్యక్రమముగ నిలువగలదు. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ నూతనశక్తిని ప్రవేశపెట్టగలదు. ఇందువలన గాంధీమహాత్ముని మానస మహిమగలదు. భారతీయుల దృఢసంకల్పమే స్వరాజ్య సాధనమునకు మూలస్తంభమును నాటినది. అట్టిసంకల్పము, కాకినాడలో శ్రేణి న కాంగ్రెసుసభయందు మనముల నావహించుగాక. భారతజాతీయ హృదయము గ్రామములందు పరిస్ఫుట మగును. గ్రామములలో సుతరమై వెలుగునిది, జాతీయసాధనము సాధనముగావ జాలదు. ఇకముందు కార్యరంగము గ్రామములందు వెలుగువలయును. బీదయొద్దను నిచ్చుడి యుపన్యాసములు సమద్రవ్యంగా ఘోషలో ననిగిపోవును. పెద్దపట్టణములలో గావించెడి ప్రసంగాలు, మోటారుబండ్ల చప్పుడులు, రైల్వే ప్రతిధ్వనులు, కాఫీహోటల్ల కేలమధ్యను, ఫలింపనేరవు. సినీమాల తిరుగుబెట్టుకులమధ్య, కద్దరు భారణము మోటుగదోచును. ఎల్లక్రిందనున్న మిరిమిట్లు గొలుపుచుండ, యంత్రములు రోదజేయుచుండ, వింతలకు వినోదములకు లెక్కలేకయుండ, నిర్మాణ కార్యక్రమమునుగూర్చి తలపెట్టువా రెవ్వరుందురు? భారత జాతీయహృదయ ముక్కడ నెటుల ప్రతిఫలింపగలదు? బిట్టను టీ, కాడ్బరీ కోకో, ఆల్ఫాబరీ పాల ఆహారము, మొదలగు పదార్థములు ఎప్పుడు బట్టి ననవుడు చేతి కందెడి చోటులలో, గ్రామోద్ధరణపు చింత ప్రజల జాలదు. విశుద్ధ జాతీయ జీవితమును పోషింపవలెననిన, గ్రామములకు మతలాట యత్యవసరము. ఈ సంగతినీ విదేశీయులయినను రివరెండు పాస్టరు చక్కగ కనిపెట్టిరి. గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకన్న ముఖ్యముగా కార్యములేదనియు, గ్రామముల ఆర్థిక సాంఘిక, రాజకీయ జీవితము చక్కబడినగాని హిందూదేశ మభివృద్ధి గాంచదనియు, పాస్టరు, హిందూదేశ మభివృద్ధి కా సాంపత్తికానుబంధమున నానెడి. నిష్పక్షపాతిహృదయాలగు విదేశీయులు, హిందూదేశ పరిస్థితులను జాగ్రూతతతో కరికిలింపుచో నిట్టి యభిప్రాయమునే దెలుపక మానరు.

బర్దోలీ కార్యక్రమము అతిత్వరముగ నెఱవేఱవలెననిన, గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్జీవింప జేయవలయును. గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములు కొన్ని మాపు మాసి నవి. మరికొన్ని జీవచ్ఛవములై బడియున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో పట్టణములలో సభల నెన్నిమాటల జేసిన నేమి ప్రయోజనము? గ్రామములనుండి జీవితప్రవాహము సంతరిము పట్టణములకు ప్రవహించుచున్న గాని. దేశము నూతన శక్తితో తాండవమాడ జాలదు. మూలమున జల సహృద్ధితక నీ రెండిపోవుచున్నపుడు, వెలుగులి

ప్రవాహము ఎంత కాము నిలువగలదు? స్వరాజ్య భావము ప్రజల మనసులను పల్లవిప జేయవలెననిన, స్వరాజ్య నిర్మాణము గ్రామములలో నారంభము గావలయును. బర్దోలీ సంక్షేప మిదియే. ఈ సందేశమును కాకినాడ నిర్వహించుచో ధన్యత గాంచును. ఖద్దరు నిర్మాణము గాని, మంచాముతుల సావనగాని, జాతీయవిద్యా ప్రతిష్ఠాపనగాని, అప్పు శిశుత్వానివారణ గాని, జాత్యైక్యప్రవర్ధనము గాని, గ్రామములందే కడు సులభముగ సిద్ధి పగలను. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు, పత్తెనులయందే కల్లెటూళ్ల కన్న యొకనాడు చుట్టము చూపుగజోయి, ఉపన్యాసముకీటి గావించి, మరుసటి రైలులో బయలుదేరుటవలన నినుమంతయు లాభముండదు. గ్రామములపై పట్టణవాసు లభిమానము జూపినట్లు గమనించుట ప్రయోజనరహితము. అధికారుల వ్యవహారములవలె, కాంగ్రెసు ప్రచారకుల పర్యటనములను లేమామారుగ పరిణమించుట అసర్థదాయకము.

కాంగ్రెసుప్రచారకుడు గ్రామములందు నివసింపవలెను. ప్రజల కిష్టములను గ్రహింపవలెను. వానియందు పాల్గొనవలెను. తన ఆదర్శ జీవితమువలన, ప్రజలయందుత్సృష్ట జీవితమును పురిగొల్పవలెను. నిరంతర కార్యచరణములను, వారియందు కార్యదీక్షను ప్రవేశపెట్టవలయును. తనత్యాగబలము, వారియందు త్యాగశక్తిని ప్రజ్వలించజేయవలెను. తన స్వరాజ్యనిధిని వారియందు స్వరాజ్యనిధిని బుట్టింపవలయును. తాను పంకిల్పించిన స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు, వారపుడు తప్పక తోడ్పడుదురు. కాంగ్రెసుప్రచారకుని యవసరమును వారపుడు గ్రహింతురు. అట్టితరీ, ఒక్కొక్క కాంగ్రెసుప్రచారకుని, ఒక్కొక్క గ్రామము భరింపజాలదా? జీవనము గడుపు టెటులను ప్రశ్న. అట్టితరీ యంతరింపదా? దానధర్మములకు ప్రసిద్ధిగాంచిన గ్రామప్రజలు, కాంగ్రెసుప్రచారకుల కగు వ్యయమును సంతసముతో భరింపగలరు. కాంగ్రెసుప్రచారకుని యవసరము వారికిముగ్గుగ గోచరింపవలయును. అందుకై మొదట కొన్ని యిబ్బందుల దాటవలసి యున్నను, పిమ్మట వ్యవహారము ప్రక్రమముగ నడచిపోవును. “సాన్యాయధా అనునాయుటవ్యతే” అను రీతిని స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు వేరొకదారిలేదు.

ఇటు కొన్ని శ్లను బ్రదులుగొట్టుట కెంత ప్రయత్నమునలిపినను, తుదకు జరుగవలసినది నిర్మాణ కార్యక్రమమే. అటు శాసనోల్లంఘనకు దారి జూపునదియు నిర్మాణ కార్యక్రమమే. నిర్మాణ కార్యక్రమము రాజకీయ కార్యక్రమముగాదు నిస్సారపు ఆక్షేపణ దొరికిపోయినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు మొదటి యాశక్తిమునం దిట్టి యాక్షేపణల దెలిపినను, ఇప్పుడట్టివాని వనుటకొనిరి. బర్దోలీ కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటయే దేశ కర్తవ్యమని, “సార్వత్రిక” క్రమికగూడ హెచ్చరించుచున్నది. స్వాతంత్ర్యవేళము వేరు, స్వరాజ్య నిర్మాణము వేరు. స్వాతంత్ర్యవేళము ఇదివరకు బైకిపొంగి, చల్లారినది. ఇప్పుడు జరుగవలసినది స్వరాజ్యనిర్మాణము. శిశులచిత్తముతో, శాంతిమానసముతో, అపకర్మహృదయముతో, స్వరాజ్య నిర్మాణము తొట్రుపాలులేక జరుగవలయును. మహాత్ముడన్నిటికన్నను, అహింసను ప్రధానముగ నెంచెను. అహింసాదర్శముగూర్చి చూచి చూడనట్లు మెలగవలెను. అహింసను కల్గిజేయుట, ఉపద్రవకంము. మహాత్ముని అనుసరింప నెంచిన, అహింసను నిష్కర్మగ నాచరింపవలెను. బర్దోలీ కార్యక్రమమునకు అహింస ప్రాణము. అహింస దొరికి

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యతను ఎముకల ప్రోగనును. అందలి రస మెండిపోవును. కాకినాడ నిర్వహించవలసిన ముఖ్యకార్య మిదియే. ఇది నూతనపంచదేశము గాక బోవచ్చును. లిఖితులకు లేవియు దీనియందు లేకపోవచ్చును. ఆవేశము దీనివలన గలుగకపోవచ్చును. ఇది ఇక ముందు గలుగవలసినది కాని యిట్లా మా ముగాని, బుద్ధుని ప్రాయశఃకుగు ఆవేశముగాదు, బలమగు నిర్మాణముగాని గాలి కెగిరిపోయేది అచ్చాదనగాదు. సత్కార్యచరణయందు నూతనపంచదేశము గనుపింకబోయినను, అది ఎప్పుడును నూతనమే. అయ్యది ఎప్పుడు ప్రాకారముగాదు. స్వరాజ్యము సంపత్తి ములోపుగ వచ్చునని, గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినపుడు, క్రజాకట్టిక క్రి ఎప్పుడును గలదనియే అతని యుద్దేశము. అశక్తిని భారతీయులు మరిల నేడు నియోగించిన, స్వరాజ్యసిద్ధి అంతికాలములో లభ్య గలగును. తమయందు తిరుబ్రాహ్మణ్యమును స్వరాజ్యమును బహిర్గతము చేయటయే, క్రజల అవసరకర్తవ్యము. ప్రజలనిందుకు పురికొల్పుటకు, కాకినాడ మా వేశము తోడగు గాక!

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత :
కాంగ్రెసు సభ కమిటీ సూచనలు

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యతను బలపరుచుటకు, కాంగ్రెసు సభ కమిటీవారు తయారుచేసిన నివేదిక ప్రచురించబడింది. దీనియందలి సూచనలు విగుల ముఖ్యము నుటకు సందియము లేదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి, హిందూ మహమ్మదీ యైకమత్యము ముఖ్యమని, సభ కమిటీవారు గ్రహించిరి. దేశ మీ విషయ ప్రాణమును గ్రహించుట యత్యవసరము. ఎన్ని యెడబడికల నేపాదినను, ఈసంగతిని గుర్తింపక యెడల అవినిర్దిష్టములగును. ఈభావము ప్రతివారి హృదయమున నాటునటుల, కాంగ్రెసునాయకులు ప్రబోధించవలయును. సభ కమిటీవారు చెప్పియున్నట్లు, హిందూస్థానభావ సామాన్యభావ యగుట కవకాశము యుడుటచే, హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము బలపడుట సుకరము. మతస్వతంత్ర్యము, ప్రతిభారతీయుని హక్కు. కాంగ్రెసు గుర్తించి ప్రకటించవలయును. ఎట్టి ఏర్పాటుల చేసినను, ఈసూత్రమున కవి యనుగుణ మగు నుండవలయును. క్రస్తుత మస్తితి దొలగుట కిదియే సాధనాంతరము. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు లాలా లజపతిరాయగారు తాత్కాలికముగ సమ్మతించిరి. డాక్టరు అన్నాగారు శాశ్వతముగ నేర్పాటులు జరుగవలె ననుచున్నారు. దూరదృష్టితో నాలోచించిన క్రస్తుతిపు అధికారవర్గ కరిపాలన ముంటిరించిన పిమ్మట, ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యము తొనవసర ముండునని తోచెను. ప్రతిసంఘమును తన శక్తివలననే ముందుకు రా బ్రతుక్కించును. అయినను, వ్యర్థవివాదములతో కాలము గడువక, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గావలెనని కోరికవారి ఇష్టానుసారముగ కరిగించుట మేలు. కొంతకాలము జరిగిన పిమ్మట, అందలి కేసుమేల్లను వారే గుర్తించి, ముందుకు నడువగలుగుదురు. సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు, పరిష్కరముగ నెట్టి త్యాగముల కంగీకరించినది, నష్టము గలుగజాలను. హిందూ మహమ్మదీయ సమాధానము లక్షోలో జరిగినపుడు, లోకసామాన్యతలకు జూపిన నుదాహరణ భావమే యిప్పుడును వెల్లడియగుట ముఖ్యము. దూరమాలోచించి, ఉభయసంఘములకును అనుకూలమగు నేర్పాటులను, కాకినాడ కాంగ్రెసు సభవారు గావించునని నమ్మదము.

సేవకబృందము
కాంగ్రెసు సభాదేశములు నెరవేరుటకు దేశ సేవకబృంద మంత యవసరమో చెలుప నక్కర లేదు. డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యం, గంపలగూడెం కుమారరాజగారి ప్రసంగము లీ విషయమును నువ్వక్తపరచుచున్నవి. దేశమును నడిపెడి నాయకులు కొలదిమందిమాత్రము గలరు. తదితరుల హావారి యాజ్ఞానుసారము సేవచేయుటయే. సేవమనేవ మోక్షమేతువని, పురాణేతిహాసములు వెళ్ళు నిదర్శనముల జూపుచున్నవి. అంజనేయులు, శ్రీరామచంద్రవద్దముల గాలించి, ముక్తి గాంచెను. సేవాధర్మము, అతనియందు మూర్తీ భవించియున్నది. దేశమున కంతకును మోక్షమిప్పించుటకు బద్ధకంఠులైన సేవకులకన్నను ధన్యతెవరుగలరు? వాటికి శాశ్వతముగ నిలచియుండ గలదు. వారి నామములు కొన్ని బైకి చెలియక బోవచ్చును. వాటికిరినలెవల వ్యాపింపకబోవచ్చును. అయినను సందిగ్ధసమయ మరుదించినపుడు, వా రొచ్చినమహత్కార్యములచే, దేశమునకు శాశ్వత శుభము చేకూరిక మానదు. దేశమును మహదా సందిములో ముంచుటచే గలిగెడి సంతృప్తియే, సేవకబృందమును నిరంతరీతాహవరవశుల జేయ గలదు.

బెంగాలు మంత్రులు
బెంగాలులో మంత్రులను నియమించుటకు, పాపము లిట్లునక్రభువుగారు చాల తింటాలువడిరి. మొదట స్వరాజ్యపక్షమువారి నిందుకేగోరగ, వారు నిరాకరించిరి. పిమ్మట వీరు స్వతంత్రపక్షమునకు కలుగుకుంపిరి. స్వతంత్రపక్ష నాయకులగు బి చక్రవర్తిగారిందుకు నిమ్మలించిరి గాని, పాపము ఏకి అభిలాషను అనుచరులు సాగనియ లేదు. స్వరాజ్య పక్షమువారు మంత్రిపదవులను నిరాకరించినపుడు, తామంగీకరించుట పాడిగావని, స్వతంత్రపక్షము వారు నిశ్చయించిరి. తుదికు ఏమి జేయుటకును దోచక, లిట్లునక్రభువుగారు లిబరలుపక్షము వారిని కోరిరి. సురేంద్రనాథమల్లెగారిని స్థానిక పధు త్వమంత్రిగను, మాల్విఫజ్లూల్ హక్కుగారిని విద్యా శాఖామంత్రిగను, నియమించవలసినవైచు. లిబరలుపక్షమువారికి మంత్రిపదవులు వెలుగువుగద! స్వరాజ్యస్వతంత్రపక్షములను లిట్లునక్రభువు ముగ్గు లొడికి ది. పదలచెను గాని, వారికయత్నిము తా త్కాలికముగ విఘ్నమయ్యెను. దేశవైఖఃలో గలిగినవార్షు నికలయినను అధికారవర్గము గ్రహించునో లేదో చూడవలయును.

మధ్యరాష్ట్రములు : మంత్రిపదవులు
మధ్యరాష్ట్రములలో స్వరాజ్యపక్షము బలముగనుండుటచే, గవర్నరుగారు ప్రాంతునైగారును లిట్లునక్రభువుగారు నడచినమార్గముననే నడచిరి. తుద కట్టి ఫలితమే గలిగెను. స్వరాజ్యపక్షనాయకులగు డాక్టరు మూంజీగారిని మంత్రిపదవి కంగీకరి. పవలయు నని గవర్నరుగారు గోరగ, తమ మత ముందు కంగీకరింపదనియు, ద్వంద్వపభుత్వవిధాన ముక్రింద తాము పనిజేయ జాలమనియు, మూంజీ గారు నిష్పవరచిరి. సర్ ప్రాంతునైగా రింతటితో కదలిపెట్టలేదు. వీరు విచిత్రముగ వాదించుసాగిరి స్వరాజ్యపక్షములోని పలువురు సభ్యులు లోక సామాన్య తిలకుగారి రిస్సాంసీపు సహకారము నవలంబించద రని వీ రాకపెట్టిరి గాని, మూంజీగారు లొంగకబోయిరి. అధికారవర్గము రెండవమా రోడి పోయినటుల విడితమగుచున్నది.

హిందీభాష
హిందీభాషావశ్యకతను, అంధ్ర దేశము చక్కగ గ్రహించినదని చెప్పవచ్చును. సామాన్య భాషాపయోగమును ఆంధ్రులుచాల కాలముక్రి.దనే నిరూపించిరి. ఆంగ్లభాష సామాన్యభాష యగుట యసంభవము. అభిలభిత సభ లికమీద దేశ భాషయగు హిందీలో జరుగక తప్పవు. హిందీభాష మహాత్ముని కేశప్రియమో, దాని వ్యాపకమునలై మహాత్ము డెంపాటుబడెనో చెలుప నవసరము లేదు. హిందీభాషను త్వరలో నేర్పనివారు, వెనుక బడుట తటస్థంప గలదు. కాకినాడలో జరిగెడి హిందీసభ ఆంధ్రులలో నేమి, తదితరులలో నేమి, నూతనదీక్షను పురిగొలుపగలదు. జాతీయభావ ప్రజ్వలనమునకు హిందీ ఎటుల లోడ్పడునో, కాకినాడయందు ప్రత్యక్షమగుచున్నది.

అఖిల భారత దేశీయ దేవాంగమహాజనసభ

ఈనెల 30-31 వ తేసులలో జరుగనుం డిన యీ సభ, నిలుపుదల చేయబడినది.

సర్ సి. శంకరనాయుడుగారు:— బొంబాయి మెయిజులో ఆదివారమునాడు వీరు చెప్పి పురి నచ్చిరి.

ముగ్గురిలొనసభ:— ఈవిషయ సాక్షంత్రి ను 5-30 గంట వైకవారు క్రిందనూ కల్పితులలో వాసక దత్తనాథకమను తమిళనాడ ప్రదర్శించుడు.

శ్రీమంత్రవారము సాక్షంకాలము 5-30 గంటలకు ది. మేకట రామయ్యగారిచే రచియింపబడిన రామదాసునాథకమను (తెలుగు) 26 వ తేది బుధవారము సాక్షంకాలము 5-30 గంటలకు రా. సా. పి. సంభంధ మొదల్యారుగారిచే రచియింపబడిన “గావ” నాటకమును (తమిళ) క్రిందనూ పురమందిరమున ప్రదర్శించుడు.

ముగ్గురిలొనసభనాట నిట్లు సాక్షంకాలము “ప్రతిభా” అను నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించిరి. ప్రేక్షకులు దిరిగ విచ్చేసిరి. నాటకము ప్రారంభమునందీ ముగియునరకు రామదీ యకముగ ప్రదర్శింపబడెను. మయోగుడు, చాళమతి, పాశు ధారులు తమపాత్రలకు నాకుగ పోషించిరి. హాస్యనమ జన సామాన్యమున కకసరమైన వీలగునంతరకు రిగ్గించిన నాటకము నుండును.

సార్వజేమకలు:— దక్షిణహిందూస్థాన జ్యాయా మక్రీడాసంఘము తత్వమున క్రీస్తుమనుదినములలో ప్రతిసంవత్సర మును జరుగుచేడుకలు నేటిదిను ప్రారంభియయ్యెను. ఈదినము ఉదయము 9 గంటలకు అభివృద్ధిభాషమంత్రి యగు గా. జి.బి. డి. ఎన్. కిరణ్దాసప్పగారి యాహ్వానమున ప్రారంభోత్సవము జరిగెను. సంఘాధ్యక్షులగు గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్య రుగారు రావందున, వాది బదులు ఉపాధ్యక్షులగు గా. కె. రు. రా. సా. పి. సంభంధ మొదల్యారు గారు మార్కు చేతులు ప్రతిసంవత్సరమును జనుల సెలవుల అ. రిందుచుండినదియు వర్ణించిరి. క్రీస్తుమన సెలవులలో మదరాసునందున కేలించువారి కెల్ల రకును, ఈసంఘ మేర్పాటుచేయు పాపకమేకులకుల ప్రార్థ పోవుచుండెనని గా. కిరణ్దాసప్పగారు చెప్పిసంఘము గావించెడి ఏర్పాటులను ప్రకటించిరి. నేటి ఉదయము ఈ కార్యమునకు సభ్యులును, ప్రేక్షకులును నేరులువచ్చిరి ఉత్సాహంతరము ధా యాపకులు తిసికొనబడిన. అనంతరము అందరు మైదానమునందు కాఫీపార్టీయందు పాల్గొని ప్రారంభదినము నేడేయైనయే ర్పాటులన్నియు కేటికి ముగియెను. కార్యదర్శులు గ్రాంధ్ర మొదలియారుగారును, బోధకులు స్వామి పిల్లెగారును ఏర్పాటులన్నియు ముగించుటకు చాల క్రద్ధపువ్వుకొను నున్నాడు.

అమ్మకాంక్షనం డిప్లో, మదరాసు - బొంబాయి.

అన్యతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

[illegible]

శ్రీమత కవికొండల నారాయణ మూర్తిగారు

జ్యోతిషశాస్త్రమునందు నిరుపమాన ప్రజ్ఞ గలవారు

ఆయాశ్రమములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునందు నిరుపమాన ప్రజ్ఞ గలవారు. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

జ్యోతిషశాస్త్రమునందు నిరుపమాన ప్రజ్ఞ గలవారు. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

తాతావలన ప్రభుత్వములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

తాతావలన ప్రభుత్వములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

తాతావలన ప్రభుత్వములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

తాతావలన ప్రభుత్వములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

తాతావలన ప్రభుత్వములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

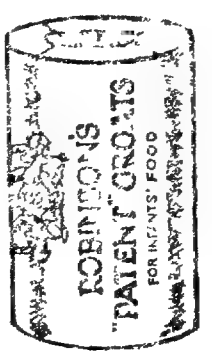
తాతావలన ప్రభుత్వములనుండియును గొప్పవిద్యనుగూడ నేర్చుకొనియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

గాంధీనగరమున ఉవేంద్రప్రచురణాలయమువారి దుకాణమున రాజకీయగ్రంథములు తక్కువధరలకు వికయింపబడును

అన్నిప్రాయములలోను ఎంతి పరిమాణమైనను

రాజకీయములను పోషించునట్లు చేయుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్మునకును తెలంగాణమునకును వాటిని పోషించుచున్నది.

Robinson's 'PATENT' GROATS

Manufactured by Keen, Robinson & Co., Ltd., London (Incorporated With) ENGLAND, J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

కాకినాడలో నేడు సమావేశమాయెను

మహాత్ముడు స్వార్థత్యాగమును సత్సాగ్రహణను సత్సా
 కశుబలులను జయించిన దివ్యాద్యము మహా గాన్నించుచు
 యున్నది. మహాత్ముని శుక్లశరీరమును ఎఱువచేసెను
 బంధించిన అత్యంత ప్రపంచమంతయు మహాత్ముని
 శంకులను చాటెను. నేడు ప్రపంచమును మహాత్ముడు
 త్రువబడి బరహుమిన్నాడు. అత్యంతశక్తివిజయమును
 చూచును. లోకమనునది సందేహము మహాత్ముని అదృశ్యమును
 తిథిలించుచున్నది. కానియొకనందన కాలమును జన్మ
 రానున్నది. ఇంకను యెందరో వానిపేములును
 యి మహాశంర భయము విజయము బహుమతి
 బాధానుభవమును గాంచువయినను, మహాత్ముడు
 బోధి విజయముగలను జూచెను. ఇదియున్న సత్సాగ్రహ
 ణ చాటబుంది మహాత్ముని అదృశ్యమును త్యాగమును

వాది భక్తియను సర్వర్థ ప సంగీధుని నాన్నాడు మిలా
నూను ది ఆ. హయోద్యమములను వైష్ణవ ముల జూండిరి
హద్దకు స్వయాపనము మురిసది ఈ ద్యమము
యొక్క భావములను అధ్యత్విః 'మూలముగ మురి
నది అట్టి వ్యక్తియై, అర్థిలాభము మన్నను భౌతికవర్మ
మయ, ఆర్థి సుఖము, వాణియు శ్రీమతి మురిసెను. సర్వ
వ్యవహారములై నేలకొనిమిది అప్పుగా వినియోగించిరి. మి ఆకు
భవముగ నీరముయొక్క అలరమునటి ముద బాతీయ
వచ్చినది నిర్వాణము బాతీయకాశ్యములమై నుండవల
యునని తెలియగలదు.

విశ్రవత్తకు గుర్రరాజ్యమునకు మహర్షుడే ప్రపంచము
పరిపాలనము జూచెను. అర్థి సంస్కారముల బట్టి సత్వ
సహజుడగు అవ్యసాను జేరగలము. జైష, బద్ధ, దధివి,
బద్ధు, నిష్కామ మహర్షులను అధ్యుని చి నయ్యు రా
సంస్కారమును ముదియించు నేలకొనిమిది సత్వగుణముల పుట్ట
లయ. అర్థినివామ, అర్థిరామిత్వము, అర్థిత్వము మో
సయినట్టి నిమగ్నమార్గములు. ఈవ్యవహారములను, మంచివిశ్వా
నిర్వాణములతో నలరవలయును. గాంధీమహర్షునితో నను
చారిత్రముగ నుండి ముదభివ్యవహారముల నాయకత్వమున
హయోద్యమములను అనుగ్రహము మిలా ౧౯౧౯. యానమునందే
వాక్యోత్సాహమునది ఆరముడి జీవితమునకు అనుగ్రహము
యందును. వ్యవహారనిర్వాణము భావితమార్యోధులనుండగు
నిమగ్నమార్గము గలదు. శ్రీకృష్ణుడు జైషవలలు మిరదైవరా
మర్షుడు. గాంధీమహర్షుడు అదైవరాజ్యమునకు త్యాగక
య్యవహారముల ద్వారా మార్గమును జూచెను. మేల్కొనడు, ని
ర్వాణముల గావింపుడు, మార్గమును విలంబ ననుసరించి పనిజే
యింపు, మహర్షుని ననుసరింపుడు.

శ్రీ. వైష్ణవ సుపద్యమోక్షాని నిబంధయాశీరుతా
మానసం సంధ్య దైవ మమితోసి భారతి॥
గురవర్ణనశ్చ భక్త్యుడగు శ్రీయుత పండిత బహుళిలో
ప్రహరగారి హయోద్యమము యీ సభ విజయవంతమయినటుల
గురులను ఆర్యులందుగా!

అవ్యసాను మహర్షులుగా నుండిరి మహర్షి తోకావ్యమును
చదివిరి. గంపలగూడె కుమారరాజుగారు శ్రీ కోట
గిరి వేంకటకృష్ణ రావుగారు అవ్యసాను అవ్యసాను అవ్యసాను
కోపకావ్యమును జెప్పిరి. అందు వాలంటీర్లును సభముగాజేరి
అంగవిర్వాణము గావింపగొని పట్టుదల కనుగొను సమా
భావము అవసరము మొదలగు పట్టుదలను కలుపట్టు గండని
యవ్యసానిని శ్రీ మహర్షులు జేయు నిమిత్తము సభ తిరి
రాత్రి 9-30 గంటలకు సమావేశ మయ్యెను. అనంతరము
ప్రజాశ్రీ చతురబడినది, కొందఱు వాలంటీర్లును సంతకముజేసిరి.
తరువాత, అభిభావన వాలంటీర్లు మహాసభకు ఆ ప్రరాష్ట్రము
నుండి 20 మంది ప్రతిభు లెన్నుకొనబడిరి. సభ రాత్రి 11
గంటలకు సమాప్త మయ్యెను.

గాంధీ సంగ్రహము

గాంధీ సంగ్రహము గాంధీ మంటపము రయ్యరెవడి.
లోన గాంధీని తయారు చేయబడుచున్నది. ప్రతిభుల బసలు
పూర్తిగా దియరైంది విశ్వద్దీప్తిగా మ గావలసిన తమ
లన్నియు జరిగింది. వాలంటీర్లు సుమారు 1000 మంది వచ్చి
వివిధమగువనలలో బహుచాచి కృషిగాను, వివచివిధేయత
తోను బనిజేయు నిష్కాను. టుంబులుగా వచ్చి బసలు
జేయువారికి వసతులు ఇదివరలో నిర్మించబడినవి చాలవలెను
మరికొన్ని నూలముగా దయారుజేయ బడుచున్నవి. గాంధీ
నగరమును వివిధరకములకుండు కాలములో మనజేతములో దొ
కునవి యిప్పుడు అవ్యసాను మహర్షుల సిద్ధముగా నున్నవి.
కొన్ని పుస్తకముల ముద్రులును, నిర్మలములు
యను, ఇతరుల సమయములను గలవు. కాకినాడ కో ఆదిరేటిపు
బ్యాంకు ప్రాంతి అధీను గాంధీనగరములో నమర్చబడినది. కార్య
స్థానము బావలలో రైల్వేటిక్కట్టు అధీనును తపాలకంఠి
అధీనులును గలవు. గాంధీనగరములో కాంగ్రెస్ సభాసంఘ
ములో కాపురముండువారలకు గావలసిన వసతులన్నియు
నమర్చబడి యున్నవి.

కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షుడు
ఇతర నాయకులు

నేడు ఉదయము బెజవాడనుదుగా
కాకినాడ కేగిరి

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెజవాడ, ౬ సంబతు 24:— మాలానా మహర్షుదాశీ,
మోతాశీ శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీ, వీ అవ్యసానుగాను
యితర నాయకులు యీ ఉదయము మొలులో బెజవాడను
దుగా కాకినాడ మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు జేటకు పోయిరి.
మాలానా మహర్షుదాశీగారు మధ్యమధ్య లేపుమంటుటలను
నిద్రనుండి లేవరైరి. వీరును ప్లాటుఫారములయొ విశ్వికభటు
లతో రాకునేవయ్యి, రామచంద్రరావు గారు నాయకత్వము
క్రింద నిండి యుండి సభ కేటయ్యి నాయకత్వమున
జయబయధ్యముల గావించిరి. మోతాశీగారిని, గాంధీ సతీ
మణికిని పూలవారములపై పూలవారములు నేరి

వీ అవ్యసాను మోతాశీగారు మధ్యమధ్య ప్రయోగ ప్రసంగించు
మాటలతోను జయబయధ్యములతోను పని లేదనియు, కార్య
చరిణమే ముఖ్యము కానివియున్నదనియు నిదియే మహర్షుని
విశదల కతనర మనియు నుద్ఘోషించిరి. కాంగ్రెసులభ్యక్షు
డుగ నెన్నుకొనబడినవారిని సహజించుటలో ముఖ్యవిషయ
మేముగా ఆయు ర్జేదభూమణునోరి రామకాశ్రీ గారు చక్కని
అభిప్రాయ పరిచినముగల అందులుగల భద్ద భావములు చెంటిరి
బహుళకరించిరి. అందులకు పెద్దన్న చాల సంతోషించి మంచి
బహుమానముని చెప్పెను.

ఆ కయిలులోనే రాజగోపాలాచారి శాసన మరయితరు
లను పోవుచుండిరి.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు
ఆంధ్ర రాష్ట్రము వివిధకభట మహాసభ అవ్యసానుభ్యక్షుడు)

గంపలగూడె కుమారరాజుగారు
కోటగిరి వెంకటకృష్ణరావుగారు
(ఆంధ్ర రాష్ట్రము వివిధకభట మహాసభాధ్యక్షుడు)

సేట్ జమకలాలలు బజాజుగారు
(అభిలభారత హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనాధ్యక్షుడు)

కాంగ్రెసు కబుర్లు

(రాజమండ్రి స్వకీయవిలేఖరి)

నిన్నటిదినము అనగా 22-12-28 లేదని మొయిలుబడిలో
ప్రయత్న సేటునుగాలాలు బజాజుగారును, బహుళలాలు
సెహరాగారును, పండిత నుందరలాలుగారును, కాశీనాథుని
సాంగత్యరథాపుగాను, పిక్కిన వెంకటరత్నంగారును, కొందరు
ప్రజాపక్ష చేతకులును, సహజసంఘసభ్యులు కొందరును, ఆంధ్ర
రాష్ట్ర ప్రతినిధులు కొందరును, చాలమంది ప్రజాపక్షులును విచ్చే
రిరి. బజాజు ప్రజ్ఞకులను గాంధీనగర ప్రేక్షకులుండి గాంధీనగర
యొనరి గొప్పయంత్రముతో దీక్షకొనివచ్చిరి. వానిని వారి
కాంతి బసలలో ప్రవేశపెట్టి సత్కరించిరి. సాయంత్రము బండిలో
ప్రవేశించుటగాను సామర్థ్యకోశవరకు వచ్చి అక్కడనుండి
గ్రూపారుబండిమీద కాకినాడకువచ్చిరి. సాయంత్రము మొయిలు
బడిలో కొందరు ఉత్సాకులు దయచేసిరి.

22 వ లేదని యుదయము 9 గంటలకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర
చాలవలె 4వ సమావేశమయ్యెను డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు

లేదటిదినము అనగా 21 వ లేదని మధ్యాహ్నము ఆరిసో
వరమున కాకినాడ వండిత ప్రహర యితర భావయి నాయ
కులును ప్రతిభులును వచ్చెవరు. నేటి మధ్యాహ్నము విటలు
భాయి పటేలుగారు రానున్నాని తెలియుచున్నది.

నేటి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మొగినిసము వల
నందు నేటు అమలలాలు బజాజుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద హిందీ
సాహిత్యసమ్మేళనసభ సమావేశమగును. ఈసభకు చాలమంది
ప్రతిభునిధులు ఆరుదొచిరి.

గాంధీ నగరము యంత్రాహుళియును జేతసేవారత్వ
రులు సరు పుడపులజేతను శ్రీమితేతను కాలబాలికలజేతను
నిండి నూతన బాతీయ విశాసమును కాలపట్టు కన్నులప ధువు
గను న్నూదయన దకరముగను నున్నది.

ఇదివరలో అనుదొచిన నాయకులలో బాబు బ్రహ
మేశ్వర ప్రసాదుగారు గలరు. వీరు గతసంవత్సరము గయాలో
కాంగ్రెసు జరిగింపును సహజసంఘాధ్యక్షులుగా నుండిరి.
వీరుడు రాష్ట్ర నాయకులు.

లాలా బజపతి రాయుగా రన్నసముగా నుండుటచేత
కాంగ్రెసుకు రాజాశరని విని యిచ్చటివారలకు ఆకాశంనువైరి.
వారికి భగవంతుడు త్వరలో శాశ్వతమును ప్రసాదించుగాక
యని కోరుచున్నాను.

కాంగ్రెసు నాయకుల రాక

కాకినాడ, డిసెం 22:— శ్రీయుత సేట్ జమకలాల
జూజ్, బహుళలాలు సెహరా, నుందరలాలు, శ్రీ. శాగళ్లర
రావుగారును, అనమాయాబాయియు, అనమాయాబాయినుండి
10 మందియు, సయ్యక్త, వ్యవసాయములనుండి 60 మంది
యు ప్రతిభులు నేడు గాంధీనగరమున దిగి. నాయకు
లకు అభిరంధ స్వాగత మొసంగబడెను. రైలుప్లాటుఫారముమీద
శ్రీస్వచ్ఛంద సేవికులు కుంట్లకట్టి నిలదిరి. మార్గము ప్రక్కను
500 మంది స్వచ్ఛంద సేవకులు నిలచిరి. జేతభక్తులను యిచ్చటి
యితర నాయకులును వారిని ప్రేక్షకులద్ద నెదుర్కొని సత్క
రించి బాతీయపతాకములతోను మోతాశీయలలోను గాంధీనగ
రమునకు దిగిగొని వచ్చిరి. (స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త).

అందుచేతాపల్లి బ్రాధిట్ మ్యాసెటకు 22 వ లేదని యిట్లు
తంతి నిచ్చుచున్నాడు:— నేను 19 వ లేదని నిచ్చిన తంతివార్త
లో 10 ని ప్యాసెటయందు మూలము తివనలేయి జంక్షను
వరకు పోవునని తెల్పియుంటిని. కాని తిరువల్వేరి జంక్షను వరకు
అను, యాంక్ష నుగుండ తిరువదూరు రెయిల్వేకు పోవు బ్రాధి
కును యింకను యేర్పాటు జేయవలసియున్నది.

హిందీ ప్రచారమును జేయుటయందు సాహిత్యసమ్మేళనము విషయము కొన్ని కలెయములు గలుగుచున్నవి. హిందీ సాహిత్యవ్యాపకమునకును హిందీ వ్యాపకమునకును సన్నిహిత సంబంధమున్నను చెందు విషయమైన వికాసములును నుత్తరప్రదేశములందులే దక్షిణ ప్రాంతములందు సాధ్యము గాదు. ఆంధ్ర దేశముయందు హిందీ ప్రచారము వ్యవహారాధ్యవసరముగనున్నదిగాని సాహిత్యవ్యాపకసాధ్యమనవలయును గుట లేదు. సాహిత్యము

ధర్మముగా పంపబడును. 119
 Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
 174 Harrison Road, Calcutta.

మా గ్రామములో నున్న దీని బ్రాంచిని జనవరి నెలనుండి పాలకొల్లుకు మార్చెదరట. అట్లు చేయగూడదని మా గ్రామ సంఘ గౌరవరు చెప్పివచ్చుచు పాడుటచేసినను అట్టి నిష్పత్తినిగా ముందు వర్తక వ్యాపారములు నరసాపురంలో పామ్మలయిన తరువాత తిరిగి నరసాపురమునకు అప్పింపబడుచున్నదని వ్యాంకు అధికారులు తెలియజేసెదరట. మొత్తముమీద వ్యాపారిము సంబంధమైమాత్రమే ఋణము లిచ్చుచుచేత వ్యాంకిని కొంతవరకు మా గ్రామములో రిగ్గిన దని చెప్పవచ్చును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరిచూర్ణము

చిన్నదబ్బి 1-కి 0-8-0 (6 దబ్బిల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0
ఈ చూర్ణము వసమాలికలచే చేయబడినది.
దగ్గు, శిబ్బునము, కాగపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములన భుజించిన వస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మారవు.
అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగము
లందు రసప్రావము క్రమముగ కలిగి చుప్పల మేర్పడి ఆయువు
క్షీణించును. 26 మూత్రల దబ్బి వెల రూ 1-4-0.

దంతశూలహరి

వెల పీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-14-0
దంతశూలకు శైత్యము, రసపట్టు, పుష్పివన్నులు, కల్లిన
కడిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట
మాచిని మయలో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.

“ERASMIC”

SOAPS & PERFUMES.

“ERASMIC” Perfumers, LONDON. PARIS.
To Be Obtained From All Stores & Dealers.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచారిగార్లు

జీవామృతము

హిందూదేశమందలి
అమూల్యమైన
మూలకలతోడదను
లోహములతోడను
తయారు చేయబడిన
దేశీయ దివ్యామృతము.

ఈ దివ్యామృతము రక్తమును తుభ్రపరచుటయందు అమోఘశక్తి చూపించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు
కుశలభాతువును బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోనిగొట్టును. ఇది తయరోగులకు, రక్తహీనరోగులకు, నరముల
యందు బలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలనశక్తియును.
అజీర్ణము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును బోగొట్టి, నోటికి మంచిరుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సా
హమును కేరరహసనకు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును శరీరశక్తి క్షీణించి పనిచేయు.
బారలకు సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సంభోదము లేదు. యియ్యది కేవలము అమూల్యములైన
పీష్మనులచే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 ఆవున్నల బుడ్డి 1-కి రూ 8-4-0.
వ్యాకేండు మరియు పోటీజ వస్త్రాలు వేరుగా నివ్వవలెను. మా మంతుల బాపితాన కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

తంత్రాద్రవ్య:—పండిట్, మదరాసు.

నెం. 41 ఆచారప్పకొవీధి, మద్రాసు.

ఈ ఔషధములు { (1) మెసర్సు డార్లింగ్ అండు కో, రత్నన్ బజారువీధి, మదరాసు.
ఈ హక్క- తెలుకబడిన { (2) మెసర్సు థాథం అండు కంపెనీ, వై నాబజారు రోడ్డు మదరాసు.
తామిష్టాన దొరకును. { (3) స్వాస్థ్యపార్వతి, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేరి, మదరాసు.

మా ఆజీర్ణనివారిణి

పులితేంపును, అజీర్ణము మొదలగు నవి
కొద్ది కాలమునుండియు, లేక బహు కాలమునుం
డియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని
తీర్పుక కుదురును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, ఆకలిని కలిగిం
చును. పిత్తము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని
రూపుమాపును. ఔషధమును సేవించుటకు మిక్కిలి
రుచిగా నుండును. ఆజీర్ణవ్యాధిగలవారు ప్రతి
యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు
ఫలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రు. 3/-
కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసమునకు ఆర్డరును పంపవలెయును.

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్,

3361

తెనాలిపెట్రె నెం. 166.

328, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

దంతరోగ నివారిణి

దబ్బి 2 అణాలు డజన్ రూ 1-4-0.

టి. యస్. యస్. శాస్త్రిగారు,

2 ఏ, ఆంగ్లాత్తావీధి, ట్రస్టి కేస్,

(11-1) చదరాసు.

“బైరాగి చిటికీలు” 1098

పోష్టభర్త సహా 2 ప్రతులు రూ 1. ఒకప్రతి 0-11-0
ఇందు గొప్పమహాత్ములకున శుభప్రాప్తమైన అనేక
పరమహంసగులు, శుద్ధకీర్తనలు, అద్భుత శైత్యరహస్యములు
గలవు. ఈగ్రంథము ఆశోకరాధిపతి ప్రయోగపరిచినది.
ఇది ప్రతియింటను తీర్పుకవుండదగినది ఎల్లరిటను బోధకమును.
ఇందలి పరమహంసగులు చేసిన గుణింపును. 1098

ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

రెడ్డిరాణి

రెడ్డిసంఘముయొక్క ఔన్నత్యమును సాధించుటకు
ప్రకటించబడుచున్న సచిత్రమాసపత్రిక. ఆంధ్రదేశమునకు నది
బంధించిన సాంఘిక విషయములు, రాజకీయవిషయములు, శా
స్త్రవిషయములును కూడ ఇందు చాల చర్చించబడుచుండు
ను. సంవత్సరచందా రు 2-0-0 అ. 1146

రెడ్డి బ్రదర్స్, రామవరము, గోదావరి జిల్లా.